ሓዳስ ኤርትራ

መበል 33 ዓመት ቁ.215 | ረቡዕ 8 ግንቦት 2024 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3
ረብሓ ሓረስቶት ዝጸረርሽቶ ቍጽጽር ክሊማ

ገጽ 4
ስግንጢራዊ ፍጻመታት ሆቴል ሰሲል

ገጽ 5
ቀመር ህይወት

ገጽ 6
መውሰቦን ኣብ ምቕጻል ወለዶ ዘለዎ ረብሓን

ገጽ 10
ጂሮ ዲ'ኢጣልያ - ውዕሎ ራብዓይቲ መድረኽ

ኤርትራ፡ ራብዓይ ዙር ኣድማሳዊ ወቕታዊ ጸብጻብ ኣቕረባ

ኤርትራ፥ ብ6 ግንቦት - ራብዓይ ዙር ናይ'ቲ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ኣርባዕተ ዓመት ብኩለን ኣባል ሃገራት ዝቐርብ 'ኣድማሳዊ ወቕታዊ ጸብጻብ' ኣቕረባ።

ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ኣብ ጀኔቫ ኣብ ዝርከብ ቤት-ጽሕፈት ሕቡራት ሃገራት ንሰለስተ ሰዓታት ኣብ ዝቐጸለ፡ ልዕሊ 100 ሃገራት ርእይቶን ሕቶን ዘቕረባሉን ዘተ፡ ልኡኽ ኤርትራ ንኣጠማምታ፡ ፖለሲታትን ኣገባብ ኣሰራርሓን ኤርትራ ብዝጸሪ መልክዑ መልሲ ሂቡ።

እቲ ልኡኽ፡ ሕመረት ልምዓታዊ ኸሲ ብቐንዱ እቲ ንገጠራትን ርሑቕ ከባቢታትን ቀዳምነት ዝሀበ ኣብ ማሕበራዊ-ፍትሒ ዝኣምን ናይ መንግስቲ ኤርትራ ቀዋሚ ፖለሲን ስትራተጂን ምኳኑ ኣሊሩ።

እቲ ልኡኽ ኣሳዊቡ፡ ጠንቂ ምጕታት ትግባረ ናይ ገለ መደባት፡ እቶም ብኣመራጽነ ኤውሮጳዊ ሕብረትን ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ተሰንዲዶም ዘለዉ ዘይሕጋውያንን ዘይሓላፍነታውያንን በይናዊ እገዳታት ምኳኖም ገሊጹ።

ኣባል ሃገራት ቤት-ምኽሪ ሰብኣዊ መሰላት፡ ነቲ ኤርትራ ኣብ መዳይ ጥዕናን ትምህርትን፡ ኣብ መሰላት ህጻናትን ደቂ-ኣንስትዮን፡ ብሓፈሻኡ ድማ ኣብ ልምዓትን ቀጠባን ኣመዝጊባቶ ዘላ ኸሲ ንኢደንን - እቲ መደብ ብዝሰፍሐ ክቕጽል ተላቢዮንን።

ልኡኽ ኤርትራ ኣብ መወዳእታ፡ ኤርትራ ነቲ ብውሑዳት ብጕልባብ ሰብኣዊ መሰላት ዝፍጸም ዘሎ ተጻብኦ በዲሁ ንኽልኢ ዘይከኣ ንህዝቢ ክትብል ነቲ ናይ ልምዓት መደባት ብዝለዓለ ክትቅጽሎ ምኳና ቃል ኣትዩ።

'ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ' ዞባ ማእከል ብወግዒ ተኸፊቱ

"ውሕስነት ሰላም ብመኽተ" ብዝብል ቴማ ብዥኸበረሉ ጸምብል መበል 33 ዓመት ናጽነት ዝተወደበ - 'ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ' ዞባ ማእከል፡ ትማሊ 7 ግንቦት ብወግዒ ተኸፊቱ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ማእከል ኣቶ ፍስሃየ ሃይለን ሓላፊ ውድባዊ ጉዳያት ህግደፍ ኣቶ የሱፍ ሳይቓን ኣብ ዝተረኽብሉ ስነ-ስርዓት፡ ሓላፊ ጨንፈር ትምህርቲ መማህር በላይ ሃብተጋብር - ናጽነት ኤርትራ ክውን ንምግባር ንልዕሊ 30 ዓመታት ዝቐጸለ መሪር ቃልስን ዝተኸፍለ ሪዚን ዋጋን፡ ከምኡ'ውን ዝሰዓበ ተጻብኦታት ንምምካት ዝተሓልፈ ጽንኩር እዋንን ዝሓተቶ ዋጋን ብምጥቃስ፡ ሕሉፍ ታሪኽናን ቅያናን ብዝዮጽኡ ናብ መንእሰያት ተመሃሮ ንኸመሓላለፍ፡ ሕብረተሰብ ብሓፈሻ ወለዲ ድማ ብፍላይ ብዕቱብ ክሰርሑሉ ኣዘኻኺሩ።

ብዝሕትትናን ኣብኡ ዘሎ ጸባቒን ሓድነትን፡ ታሪኽ ቃልስና፡ ኸሲ መደባት ልምዓትና፡ ከምኡ'ውን ባህልና ዝንጸባረቐሉ ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ኣብ ምድማቕ መደባት ጸምብል ናጽነትን ምስትግጋር ክብሪታትን ዘለዎ ኣስተዋጽኦ እውን ብቐሊል ከምዘይጥመት፡ ኣወሃሃዲ ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ ዞባ ማእከል መማህር ዑቕባስላሴ ተወልደ ገሊጹ።

እዚ ክሳብ 20 ግንቦት ዝቕጽል 'ቅነ' ካብ ቅድመ-ትምህርቲ ክሳብ ካልኣይ ደረጃ ኣብ ዝርከብ 256 ኣብያተ-ትምህርቲ ክካየድ እዩ።

እቲ ናይ መኽፈቲ ስነ-ስርዓት፡ ተመሃሮ መዋእታን ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ዓይኑሰወራን ኣብርሃ ባህታ፡ ቤት-ትምህርቲ ዓወት፡ ቤት-ትምህርቲ ፍረሰላም፡ መዋእለ-ህጻናት ረሓቦት፡ ተመሃሮ ቤት-ትምህርቲ ደንደን ብዘቕረብዎ ስነ-ጥበባዊ ምስናድኣታት ማዕርጊ ነይሩ።

ማእከል - ኣብ ምብራቓዊ ኣጻድፍ ዕቱብ ልምዓታዊ መደባት ተሰላሲሉ

ኣብ ምብራቓዊ ኣጻድፍ ዞባ ማእከል፡ ካብ መወዳእታ 2023 ክሳብ ወርሒ መጋቢት 2024፡ ናብ ምዕቃብ ማይን ሓመድን ዝቐንዐ ዕቱብ መደባት ልምዓት ከም እተተግበረ ተገሊጹ።

እቲ ብምትሕብባር ኣባላት ክፍላተ-ሰራዊት 29፡ 31ን 84ን ጨንፈር በዓል-ስልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘገዳምን ዝተሰላሰለ መደባት፡ ምስራሕን ምጽጋንን ቅናታዊ ዛላታትን ከትርታትን፡ ምጽራግ ገለርያታት፡ ቢንቶታትን ካናለታትን ከምዝጠቓልል፡ ክኢላ ምግራብ ኣቶ ተስፎም መስፍን ሓቢሩ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ከባቢታት ሸግርኒ፡ ዓርበረብዑ፡ ትረዲሸን ጠማምዖን - 216 ሽሕ ሜትሮ ቅናታዊ ዛላታትን 20 ሽሕ ሜትሮ ኩብ ከትርታትን ክስራሕ እንከሎ፡ 15 ሽሕ ቅናታዊ ዛላታት ከምእተጸገነ ልዕሊ 43 ሽሕ ጉዳጉዲ ፈልሲ ከምእተዳለወን ተፈሊጡ።

ኣብ ካልእ ተመሳሳሊ ዜና፡ ኣብ ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ - ምምሕዳር ከባቢ ዓደ'ጢራ፡ ነርቲ ዓድታት ግያስሕ፡ ዓደ'ጢራ፡ እምባሶኻን ዓደ'ጣልን፡ ኣብ ምጽጋን ናይ ሓመድ ጽርግያ፡ ምስራሕ ዛላታትን ከትርታትን ምድልዳል ግራውትን ይነጥፉ ከምዘለዉ፡ ወኪል ኢረና ሓቢሩ።

ክኢላ ልምዓት ብቐሊ ኣቶ ደጀን በርሀ፡ ቅርጺ መሬት ምምሕዳር ከባቢ ዓደ'ጢራ ጎቦታትን ማይኩዖታትን ዝዕብለሎ ብምዃኑ - ቀጻሊ ክንክን ከምዝደልዮ ብምሕባር፡ ህዝቢ ነዚ ተረዲኡ ንዝኸውን ዘሎ ስራሓት ንኢዱ።

ሓተታ

ህልው ኩነታትን ኣንፈት ብሩህ መጻእን

ህልው ኩነታትና፡ ካብ ሕሉፍ ኩነታትና ዝተነጸለ ኣይኮነን። እቲ ሕሉፍ ንብሉ፡ ዚ ህልው ዝወለዶ፡ ኣብ'ዚ ህልው ዘሎ'ምበር፡ ኣሰር ከይገደፈ ዝሓለፈ ኣይኮነን። መጻኢና፡ መጻኢ ኩነታትና ድማ ውልዶ ሕሉፍናን ህልውናን'ዩ። ብሓጺሩ፡ ህልው ኩነታትና ወጽኢት ናይ'ቲ ትማሊ ዝሓለፍናዮ፡ ዝወጠንናዮ፡ ዝሰራሕናዮ፡ ዝረሃጽናዮ፡ ዝተጋደልናዮ፡ ዝመከትናዮ፡ ዝማሃዝናዮ፡ ዝተመሃርናዮ፡ ዝተወደብናዮ፡ ዝሰመርናዮ፡ ዝሰኸልናዮን ዝተሰዋእናዮን'ዩ። ንመጻኢና ዝውስኖ ድማ ሎሚ ሃንቀው ንብሎ፡ ንትልሞ፡ ንኽሰኩሶ ሃገራውነት፡ ነይልድሎ ሓድነት፡ ነስጥሞ መሰረት ንሃንጾ ትካላት፡ ንመዛሮ፡ ንቐስሞ ሞያ፡ ንውደቦ፡ ንጥፍዖ ንምኽቶ፡ ንጋደሎ፡ ንጽዕዮ፡ ንሰኽሎን ንኸፍሎ ማስዋእትን ምኻኑ ዘጠራጥር ኣይኮነን።

ኣብ'ዚ መረዳእታ'ዚ ዝተሰረተ፡ ቀንዲ መግለጺታት ህልው ኩነታትናሞ እንታይ'ዩ?

1. ኤርትራ፡ ሎሚ ናጻ ልኡላዊት ሃገር'ያ። ከም ናይ ብዙሓት ንግለቱ ዘይኮነስ ሓቀኛ ናጽነትን ልኡላውነትን ዘለዋ ሃገር'ያ። ናጻ ፖለቲካዊ ማስመር ትኽተል፡ ብምጽዋታ ዘይኮነስ ኣብ ነብሳ ተመርኲሳ ትሓድር፡ ክብረታን ክብረት ህዝባን ትሕሉ፡ ንነብሳ ብዘርቅዓት ትካላኽል'ምበር - ዘይተደፍረ'ያ።

2. ኤርትራ ናይ ህዝባ ሓድነትን ሰላምን ዘለዋ ሃገር'ያ። ካልኦት ሓድሕዶም ኣብ ዝዋጠጡሉ፡ ዝናቖቱሉን ዝቃተሉሉን፡ ህዝቢ ኤርትራ ሓብራዊ መንነቱ ኣዕሚቑ፡ ብዙሕነቱ ኣኽቢሩን ኣስተማቒሩን፡ ሓድነቱ ኣደልዲሉ፡ ብሰላምን ሰናትን ይነብር ምህላው፡ ዓቢ ዓወትን ምንጪ ሓይልን'ዩ። ሳልኡን ሳላ'ቲ ዝተኸሎ ንኸሉ ዜጋ ብዘይኣፈላላይ ብሓደን ብማዕርነትን ዝርኢ ኣብ ዜግነት ዝተመርከሰ ፖለቲካዊ ስርዓትን ኣብ መንነ ውድባብን መምዝላትን ህዝባብን ዘሎ ሓድሕዳዊ ምትእምማንን፡ ኤርትራ ዘቤታዊ ሰላም ዝሰፈና፡ ሕግን ስርዓትን ዝኽበረላ፡ ህዝቢ ወፈራ ዝኣተወላ ሃገር'ያ።

3. ኤርትራ ሃገር ማሕበራዊ ፍትሒ ድማ'ያ። ኣብ ነዊሕ ታሪኽ ዝተፈጥረ ዘይምድልዳል ኣብ መንጎ ህዝባብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ሃገርን ኸኒ እንተሎ፡ ኤርትራ መትከል ማሕበራዊ ፍትሒ ኣጸኒዓ እትኽተል፡ ንኹሎም ዜጋታት ማዕረ ዕድላት ንምፍጣር እትጽዕት፡ ንምዕሩይ ምዕባለን ኣገልግሎታትን ኣብ ኩሉ ከባቢታት እትሰርሕ፡ ድሒሩን ተሳእዩን ንዝጸንሐ ክፋል ህዝባብ ከባቢታትን ቀዳምነት እትህበን ጋግ እተጽብበን ሃገር'ያ። እዚ ድማ ሓደ ጸኑዕ መሰረት ሰላምን ርግኣታን ናይ ህዝቢ ሰናትን ኢዩ።

4. ኤርትራ ብሰንኪ ከናትን ተጻብኦን ማዕረ ህዝባውን ባህርያውን ጸጋታታ ብመጠን'ቲ ዝሓለፎን ዝተበገሱዮን ኣብ ህንጻት ቁጠባን ምምሕያሽ መነባብሮ ህዝባን ክትግዕዝ ዕድል ዝተነፍጋ ሃገር'ያ። ምስናይ'ዚ ግን ዝርካቡ ትሕዝቶኣ ብኣገባቡን ኣብ'ቲ ቀዳምነት ዝወሃቦ ዓውድታትን እተውዕል፡ ካብ ረድኤት ከይተጸበየት ህዝባ እትዕንግል፡ ንህዝባ መሰረታዊ ኣገልግሎታት እንተላይ ትምህርትን ሕክምናን ብዓቐማ እተቕርብ፡ ሰፊሕ መደባት ማሕበራዊ ደገፍ ንህዝቢ ዘለዋ፡ ንዘተኣማምን ዕብየት ቁጠባ ድልዱል መሰረት ልምዓት ክትሃንጽ ዝጸንሐት፡ ድሕሪ ናይ ዝሓለፈ ዓመታት ዕወት መኸተን ዘጋጠፈቶ ባይታን ናብ ልምዓት ኣተኩራ ዘላን ከም እትዕወተሉ እትተኣማመንን ሃገር'ያ።

5. ዘለናዮ ግዜ፡ እዋን - ዓቢ ወፍሪ ዝካየደሉ ረቂቕን ሓደገኛን ባህላዊ ወራርን ሱኣእምሮኣዊ ኩናትን'ዩ። መንነት ህዝባታት ንምድኻም፡ ክብርታት ንምፍሓቕ፡ ነውርታት ንምስላኽን ንምዝርጋሕን፡ ሓበንን ኣብሰምትእምማንን ንምብሕጓጕ፡ ጸገዕተኛነትን ተጎበርባሽነትን ንምዝራእ፡ ሕብረተሰባት ሓድነቶም ኣማህምሂኖም ንምምማዝን ንምንዃትን ንምትህናኳትን ዝዕላምኡ ሰራም መጥቃዕቲ። ኤርትራን ህዝቢ ኤርትራን ግን ሸሕ'ኳ በዚ ወራር'ዚ ኣይትንከፉን'የም እንተዘይተባህለ፡ መንነቶም፡ ሃገራውነቶም፡ ክብርታቶም፡ እምነታቶም፡ ቋንቋታቶምን ባህልታቶምን ኣጸኒዖምን እናኣሐየሉን ይኸዱ ምህላዎም፡ ዝኣቐ ምዕባለ ሃገርና ተወሳኺ ውሕስነት ዝኾነ'ዩ።

6. ኤርትራ ናይ እንዳማታ መሪት ዘይትጥምት፡ ናይ ካልኦት ናጽነትን ልኡላውነትን ግዝኣታዊ ሓድነትን እተኽብር'ምበር ዘይትጥሕስ፡ ብመንጽሩ ድማ ንነብሳ ንምክልኻል ናይ ማንም ፍቓድ ዘይትሓትትን ናብ ዝኸነ ቀሊሕ ዘይትብልን ሃገር'ያ። ብዙሓት ዘይሕሰብ ዝቖጸርዎ ናጽነታ ዝጨበጠትን ልኡላውነታ ዘውሓሰትን ብጦእ ዓቕማ ምኻኑን ዘድሊ ብቐዓት ከምዘለዋን ብተደጋጋሚ ዘረጋገጸ'ዩ።

7. ኤርትራ፡ ኣብ ፈለማ መስለ ንጽጽት ብዓበይቲ ሓይልታት ዓለም ዝተሓረመት፡ ንጻርታታት ዓመት ጉዳይ ዝርያን ተጻብኦን ቅልዕ ወራርን ዝኸሰት ሃገር'ያ። ሎሚ'ውን ካብ ሓሶደን ተጻብኢን መለኦ ኣይተናገፈትን። ድሕሪ 80 ዓመታታት ናጻ ማስመራ ዘይተዋሕጠሎም ዓበይቲ ሃገራት ኣለው። ይኹን'ምበር፡ ኣብ ዞባውን ኣህጉራውን ዝምድናታታ ኣብ ዝሓሸ ቦታ ትርከብ። መሓዙታ፡ መሻርኽታ፡ ምስኣ ጸምዶ ዘለዎም ሃገራትን ሓይልታትን ትካላትን እናበርከቱን ሃናጺ ተራኦም እናወሰኹን ይኸዱ ኣለው።

ኣብ'ዚ ግንዛበ ዝሓትት ክልተ ነገራት ምልዓል ኣገዳሲ'ዩ። ህልው ኩነታት ኤርትራ፡ ሓደ ካብቲ ካልእ ፈሊኻ ዝርኣን ዝተነጻጸለን ዘይኮነስ ንሓድሕዱ ዝመላላእ፡ ወህደት (ሲነርጂ) ፈጢሩ ድማ ካብ ተራ ድምር ናይ ነፍሲወከፍ ዝዓበየ ሓይልን ኣድማዕነትን ዝፈጥር'ዩ።

ብተወሳኺ፡ ኣብ ነፍሲወከፍ ናይ'ዚ ሸውዓተ መግለጺታታ፡ ኤርትራ 'ብቓ ዘበለት'፡ ጉድለትን ድኻምን ዘይብላ ኣይኮነትን። ከምኡ ዝበሃል ነገር፡ ኣብ ዝኾነ ሕብረተሰብ፡ ኣብ ዝኾነ ሃገር'ውን ስለዘየሎ። እቲ ካብ ህዝብን ግንባርን መንግስትን ዝሕተት ድማ ኑቲ ሓያል ሸነኽ እናሓለኻን እናኣሐየልካን፡ ኑቲ ድኻምን ኣብርን ንምውጋድ ከይተሓለልካ ምስራሕ'ዩ።

ዜና

ኣብ ዝተፈላለየ ቦታ ክልተ ዲጋታት ይስራሓ ኣለዋ

ሰኣላይ - ኣዱኒያ ገብረማርያም

ኣብ ንኡሳን ዞባታት ሎጎ-ዓንሰባን ማእከል ደንከልያን ክልተ ሓደስቲ ዲጋታት ይህነጻ ኣለዋ።

እታ ኣብ ንኡስ ዞባ ሎጎ-ዓንሰባ - ምምሕዳር ከባቢ መቐርካ ትስራሕ ዘላ ዲጋ፡ ዝጸንሐ ጸገም ዝስተ ማይ ሱበን ጥሪትን ንምፍታሕን መጠኑንኡስ ማስኖኣዊ ሕርሻ ንምትእትታውን እዩ እቲ ዕላማ።

እዛ ነበርትን ተወለድትን ዓቕሚታቶም ኣወሃሂዶም ብዘወሰድዎ ተበግሶን መንግስቲ ብዘበርኦ ናይ ንዋት ደገፍን ትህነጽ ዘላ ዲጋ፡ 11 ሜትሮ ንውሓት፡ 14 ሜትሮ ቁመትን 3.4 ኪሎ-ሜትር ተፋሰስን ዘለዋ ኩይና፡ 170 ሽሕ ሜትሮ ኩብ ማይ ክትሕዝ ከምእትኽእል፡ ኑቲ ስራሕ ዝከታተል ዘሎ ኢንጂነር ምስጉን ዓንደሃይማኖት ሓቢሩ።

እምኡ ማሰረት ብምንባር ኑቲ ስራሕ ዘጠቓለለ ኣመሓዳሪ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ኣብርሃም ሓጎስ፡ እታ ዲጋ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ተዛዚማ ኣገልግሎት ክትህብ፡ ነበርቲ ዓድታት ደቂ-ዳሸም፡ መቐርካን ዓዲ ወርሒ-ሱበን - ዝጀመርዎ ዕዮ ብዝወፋይነት ክቕጽልዎ ተላብዩ።

ኣብ ራሞዳ - ንኡስ ዞባ ማእከል ደንከልያ ብተመሳሳሊ፡ መጠኑንኡስ ዲጋ ንምህናጽ ዝተጀመረ ስራሕ ጸቢቑ ይቕጽል ከምዘሎ፡ ኣካያዲ ስራሕ ምምሕዳር ከባቢ ማብራ - ኣቶ ዓሊ ኢጋሕለ ሓቢሩ።

እታ ልዕሊ 280 ሽሕ ሜትሮ ኩብ ማይ እትሕዝ ዲጋ፡ ንምምሕዳራት ከባቢ ማብራን ኣፋምቦን ከምኡ'ውን ንገለ ዓድታት ንኡስ ዞባ ደቡብ ደንከልያ ከምእተገልግል ድማ ገሊጹ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ተስፋልደት መብራህቱ
ቤተልሄም ታደሰ
ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳጶ. 1284

ኣግሮ-ኢንዳስትሪ ዒላበርዕድ ውሑስ ጸባ ብርትዓዊ ዋጋ የቕርብ

ኣብ ትሕቲ ኮርፖረሽን ጥሪትን ዘራእትን ዝርከብ ኣግሮ ኢንዳስትሪ ዒላበርዕድ፡ ኣብ ሓልሓለን ዒላበርዕድን ካብ ዝርከባ ከብቲ ዝቐበሎ ጸባ መስሪሑን ዓሺጉን ውሑስ ጸባ ብርትዓዊ ዋጋ ንዕዳጋታት ወሽጢ ሃገር የቕርብ ኣሎ።

ኣብ ኮርፖረሽን ጥሪትን ዘራእትን ሓላፊ ፕሮጀክትታት ልምዓት ሶሚናዊ ከበሳ ካፒቴን ሓጎስ መለሰ፡ ፍርያት እቲ ትካል ገና ኣብ'ቲ ዝድለ ደረጃ'ኳ እንተዘይበጽሐ፡ ንሊትሮ ብሕሳብ 15 ናቕፋ ኣብ ዕዳጋታት ዒላበርዕድ፡ ከረንን ኣስመራን ይሸጥ ከምዘሎን ተቐባልነቱ ልዑል ምኻኑን ገሊጹ።

ኣብ ምምስራሕ ጸባ ናይ ልዕሊ 50 ዓመት ናይ ስራሕ ተመክሮ ዘለዎ፡ ሓላፊ ምምስራሕ ጸባ ዒላበርዕድ ኣቶ ጋይም ሰረቐ ብወገኑ፡ እቲ ትካል ብመሳርሒታትን ሞያውያንን ዓቕሚ እናደለበ ይኸይድ ከምዘሎ ብምሕባር፡ ኣብ መጻኢ ብመጠንን ትሕዝቶን ዝበለጸ ፍርያት ከምዘቕርቡ ዘለዎ እምነት ገሊጹ።

ካብ ኮሌጅ ሕርሻ ሓመልማሎ ብስኑ እንስሳን ፍርያት ጸባን ብዲግሪ ተመሪቑ፡ ኣብ'ቲ ትካል ኣብ ምቁጽጻር ጸባ ዝሰርሕ ዘሎ መንእሰይ ክብረት ባህታ ብወገኑ፡ ጸባ ንዕበየት ኣካላት ወዲ-ሰብ ኣገዳሲ መኣዛዊ ትሕዝቶ ከምዘለዎ፡ ኣገዳሲ ተሞክሮ ብምኻኑ ግዱ ቀዳምን ድሕርን ምምስራሑ ዕቱብ መርመራታትን ምቁጽጻርን ከምዝካየደሉን ብቐዓቱ ምስ ተረጋገጸ ናብ ዕዳጋ ከምዝወርድን ኣረዲኡ።

ዓለማዊ ዛዕባ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት

ታደሰ ተኽለ

ረብሓ ሓረስቶት ዝጻረር ሽቶ ቀጽጽር ክሊማ

ሓረስቶት ኤውሮጳ - ባይቶ 'ሕብረት ኤውሮጳ' ጠለባቶም ንክሰምዕ ጸቒጢ ንምግባር፡ ዳርጋ ኣብ መብዛሕትአን ሃገራት ናይ ተቓውሞ ሰላማዊ ሰልፊታት ክገብሩ ጸኒሖም ኣለው። እዚ ኣብ ምሉእ ምዕራብ ኤውሮጳ ዝተኻየደ ተቓውሞ ዝተበገሰሉ ቀንዲ ምኽንያት፡ ብሰንኪ እቲ ብበጀዋ ዝወጽእ መመርሒታት ሓለዋ ኣከባቢን ስርዓተ-ምሕደራ ሕርሻን ምኳኑ ይፍለጥ።

እዚ ብዓም ኣብ'ታ ኣህጉር ዝርከቡ ክልተ ተተፋሃንቲ መርገጺታት ፖለቲካ ዘለዎም ሓይልታት ዝተወደበ ናይ ሓረስቶት ተቓውሞ፡ ንመኽሰቢ ወይ ክሳራ ዝድርኽ ሓይሊ ብምዃኑ - ኣብ ዝቐጽል ሰነ ኣብ ዝካየድ ምርጫታት ዝፈጥሮ ጽልዋ ዕዙዝ ኣቓልቦ ይህብሉ ኣለው።

ኣብዘን ዝሓለፋ ሓደት ዓመታት፡ ኤውሮጳ ምስ ካልኦት ሃገራት ዝገበረቶ ናይ ንግዲ ስምምዓትን ክሽበን ኣከባቢ ንምቍጽጻር ዝኣተወቶ መብጽዓታትን ንሓረስቶት ኣኽሳሪ ዝኾኑ ኩነታት ስለዝፈጠረ - እቲ ተቓውሞ ስምዕታ ንምቕራብ ዝተበገሰ ምዃኑ ይግለጽ።

እቲ ንምንቅስቓስ ከተማታትን ጽርግያታትን እናዓገተ ንኣዋርሕ ዝቐጸለ ብናይ ሕርሻ ትራክተራት እናተሰነየ ዝተኻየደ ህዝባዊ ተቓውሞታት፡ ብዘይዝኾነ መልሲ ክሃድእ ስለዘይክእል፡ እቲ ባይቶ ንኹሉ ምርጫታት ከጸንዕ ጸኒሑ። ኣከባቢ ንምቍጽጻር ዝወጽአ ኣዋጃት ምስ ረብሓ ሓረስቶት ዘሳኒ መደብ ክሕወሶ እንተደአ ተፈቲኑ፡ ኤውሮጳ ክትበጽሖ ዝተመበጸዐቶ ሽቶ ዕንቅፋት ክገጥሞ ይኽእል እዩ። ብኣውራኡ ብዓለም-ለኻ ደረጃ ብቐሊል ዘይብሉኽን ተኣሒቡ ዘይውዳእን - ነዊሕ ናይ ማዘዚ ፊቲሊ ክኸሰት ስለዝኽእል፡ ብርቱዕ ጥንቃቐ ከም ዘድልዮ ኣይተሰሓተን።

ንቀመማዊ ድኹዒን ጸረ-ባልዕ መድሃኒታትን ዝወሃብ ዝነበረ ድጎማታት፡ ምእንቲ ክሽበን ኣከባቢ ተባሂሉ ኣዝዩ ከምዝጕድል ዝተገበረሉ ፖሊሲ፡ ኑቶም ሓረስቶት ብሓደ ናይ ተቓውሞ ስምዒት ክትንቀሉ ዝገበሮም ምኳኑ እውን ይግለጽ።

ኣብ ርእሲ እዚ፡ ኣዝዮም ስፋሕቲ ዝኾኑ ናይ ውልቂ ሕርሻታት - ብዝተወሰነ ሚእታዊት ናብ ቃድራ/ ሕዳር ክቕየሩ፡ እታ ናይ ሕርሻ መሬት ንኸተዕርፍ ዝወጽአ መምርሒ እውን ካልእ ናይ ተቓውሞ መበገሲ ኮይኑ ጸኒሑ እዩ። ንሓያሎ ዓመታት ብዘይ ዕረፍቲ ዝተሓረሰ ስፋሕቲ ቦታታት ከይተሓርሰ ምስ ዝተርፍ፡ ስነ-ህይወታዊ ብዙሕነት ከም ዝፈጥር እዩ ዝግለጽ። ናብ ምጽናዕ ዝተቓረቡ ወይ ተሰዲዶም ዝጸንሑ እንስሳ ዘጉዓም ይምለሱ፤ በበዓይነቶም ኣትክልትን ኣግራብን ካልእ ቡቃልያ መሮርን ይሰስኑ። እዩት ሓረስታይ ከዋጉደለ እዚ ኣብ ተግባር ክውዕል ስለዘይክእል እምበኣር፡ እዚ እውን ጠንቂ ተቓውሞ ይኾውን ኣሎ።

ካብ ምድሪ ናብ ህዋ ዓለምና ዝዋርግ በኺሊ ትኪ - እቲ ሓደ ስርሖ፡ ኣብ ኤውሮጳ ካብ ዝካየድ ሕርሻዊ ንጥፈታት ስለዝኸውን፡ እዚ ብኸላ እዚ ምእንቲ ክጕድል ብመጽናዕቲ ዝተኻበረ ናይ ምቍጽጻር ሰጎምቲ ተመዲቡ። እዚ ሰጎምቲ እዚ ምስ ሓረስቶት እታ ኣህጉር ዝቃዶ ስለዘይኮነ ድማ፡ ኣብ ዝሓለፈ ወርሓት ከም ዝረኣናዮ ንበዝሒ መዓልታት ዝቐጸለ ተቓውሞ ተፈጢሩ። ብዘይካ ኣብ ኣርባዕተ ሃገራት - ኣውስትርያ፡ ዴንማርክ፡ ፊንላንድን ሽወደንን ኣብ ኩለን ሃገራት ኤውሮጳ ነድሪ ዝመልአ ተቓውሞ ኣለዓዒሉ።

ከተማታት ብትራክተራት ኣዕለቕሊቖን ጎደናታት ብናይ ሕርሻ ማሽነራታት ተዓጽዩ፡ ብሰንኪ ካብ ካልኦት ሃገራት ናብ ኤውሮጳ ዝኣቱ ናይ ሕርሻ ሸቀጣ መቐጥ፡ ዕዳጋ ዝሰኣነ ፍርያት ሓረስቶት ኣብ ጽርግያታት ክንሓፍ ተራእዩ። ምሕር ዘንጸርጸሩ ሓረስቶት ድማ፡ ጠለብ ዝሰኣነ እንቋቕሖታቶም ናብ ጽርግያ ኣውጺኦም ህንጻታት ብዓርባ ይሃርሙሉ ነይሮም።

ሓረስቶት ብድጎማ ክቕበልዎ ዝጸንሑ - ከም ቀመማዊ ድኹዒን ነዳድን ብምሉእ ዋጋ ክዕድግዎ እንከለው፡ ዝኾነ ንምክሕሓስ ኣብ ፍርያቶም ድማ ዋጋ ክወሰኹ ይግደዱ። ዕዳጋይ ግና፡ ኣብ ክንዲ ወሰኽ ዋጋ ዘለዎ ናይ ውሽጢ ሃገር ፍርያት ዝገዝእ፡ ካብ ደገ ዝኣቱ ሕሱር ወጻኢት ሕርሻ ክዕድግ ይመርጽ። ስለዚ፡ እቲ ኤውሮጳዊ ሓረስታይ ስለዝኸሰር ድምጹ ዘስመዐሉ መንግዲታት ክናዲ ግድን ይኾውን።

ኣብ ዓለማዊ ፕሮግራም መግቢ - ሓደ ክኢላ "ሓረስታይ ክንጽ ናይ ተቓውሞ ሰልፊ፡ ምእንቲ ከይከሰር ውሑድ ከፍሪ ይግደድ" ይብል። ፍርያት ውሽጢ ሃገር ክውሕድ እንከሎ ድማ፡ ሃገር ጸግዕተኛ ሸቐጥ ካልኦት ሃገራት ትኾውን ማለት እዩ። ተወዳዳርነት ዕዳጋ ስለዝሰኣነ ድማ፡ ምስ ቁጠባን ፍርያትን ዝተታሓሓዘ ነዊሕ ማዘዚ ከስዕብ ከምዝኽእል ክኢላታት ይገልጹ። ከምዚ ዓይነት ኩነታት ክኽሰት እንከሎ፡ የማናውያንን ጺጋማውያንን ተባሂሎም ኣብ ክልተ ዝጽውዑ ፖለቲከኛታት ኤውሮጳ ከምዝምዝምዝዎ ጹብጹቡ የረድኡ።

ኣብ ዝመጽእ ሰነ ንዝካየድ ባይቶኣዊ ምርጫ ምቅርራብ ዝገብሩ ዘለዋ ሰልፍታት፡ እዚ መረረ ናይ ሓረስቶት፡ ከም ቀንዲ መኽሰቢ ዘናድየሉ ዛዕባ ክኾውን ይግመት። ጥሩፋት የማናውያን ተባሂሎም ዝጽውዑ ጉጅለታት ፖለቲካ፡ ንገለ ጠለባት ሓረስቶት እወታዊ ምላሽ ክህቡ ድልዋት ምዃኖም ድማ ብኣጋ ይሕብሩ ኣለው።

ምርጫታት ባይቶ ኤውሮጳ ዝጸልሉ ጠለብ ሓረስቶት!

ኤውሮጳ "ሓምላይ ዕላማ" ናብ እትብሎ ስምምዕ ክሽበን ኣከባቢ ንምብጻሕ፡ በኺሊ ኣየር ክትጕኺ ግድን እዩ። ረሳሕ ኣየር ክትጕኺ እንከላ ከኣ ፍርያት መግቢ፡ መጕዓዝያን ጽላት ጸዓትን ዝትንከፍ ይኾውን። ኣብ ዝቕጽላ ሽዱሽተ ዓመታት፡ ሕርሻዊ ጽላት ክበጽሖ ዘለዎ ኣጠቓቕማ ጸረ-ባልዕን ቀመማዊ ድኹዒን እውን ኣብ'ቲ ሓምላይ ስምምዕ ጸዲቑ ኣሎ።

ሓረስታይ ኤውሮጳ ጥራይ ዘይኮነ፡ ሓረስታይ መላእ ዓለም ብሰንኪ ቀጽጸር ክሊማ ዓለም ኣብ ዘይተለምደ ሓደሽ መድረኽ ኣትዩ ከም ዘሎ ፍሉጥ እዩ። ኑቲ ብሃገራት ዓለም ዝተኣትወ መብጽዓታት ሽቶ ቀጽጸር ጽርየት ክሊማ ሓልዩ፡ ቀረብን ኣጠቓቕማን ተተካኢ ጸዓት ምስ ዘመናዊ ሓርሻ ኣወሃሂዱ ከፍሪ ኣብ ዘገድድ መድረኽ እዩ ዘሎ።

ሓደ ሰሶ ካብ ባጀት ኤውሮጳዊ ሕብረት፡ ንመዓላ ሕርሻዊ ጽላት ዝተመደበ ኩይኑ ብምጽንሑ፡ ብሓያሰቲ ኣዋጃት ናይ ግዜ ዕድል ብዘይህብ ኣገባብ ክይቋረጽ ዝሶግኡ ሓረስቶት ዘርእይዎ ዘለው ስንባደ ዘገርም ኣይኮነን። ሰሶ ወጻኢታት መንግስቲ እናሸፈኑሉ ከፍሪ ዝጸንሐ ሓረስታይ፡ ናይ ክሳራ ስግኣት ከየሰከፎ ፍርያቱ ናብ ዕዳጋ ከውርድ እዩ ጸኒሑ። ብመንግስቲ ክቕርበሉ ዝጸንሐ ድጎማ ክቋረጽ እንከሎ፡ ዋጋ እቶቱ ወሲኹ ብዘይ ክሳራ ከምልጥ እዩ ዝደሊ። ዋጋ ፍርያት ወሲኹ ብተመጣጣኒ መኽሰብ እቶት ከይረኽብ ድማ ብመሰረት ስምምዕ ናጻ ንግዲ - ካብ ካልኦት ሃገራት ዝኣቱ ሕሱር ፍርያት ተወዳዳርነት ይኸልእ ኣሎ።

ኤውሮጳ ኣብ ዝመጽእ ወርሒ ሰነ ክካየድ ኣብ እትቀራረበሉ ዘላ ምርጫታት፡ ድምጺ ሓረስቶት ንምኽሳብ ድሮ እኳ እቲ ሓያሰቲ ሕግታት ክሕከኽ ዝጽውዑ ፖለቲከኛታት ብብዝሒ ይሰምዑ ኣለው። ንኣብነት ቀረብ ጸረ-ባልዕ - ብፍርቂ ክጐድል ወጺኡ ዝነበረ ሕጊ ከምዝሰዓር ተገይሩ፡ ከም ቀደሙ ከም ዝቕጽል ኩይኑ ኣሎ። ኢጣልያ፡ ግሪኽ፡ ጀርመንን ፈረንሳን እውን ኣብ ሓያሎ ንሓረስቶት ዘገድስ ጉዳያት ለውጢ ክገብራ ቅሩብነተን ኣርእየን እየን።

ኣብ ኣገባብ ኣተሓራርሳ፡ መለሳ ዘራእቲ (ዑደት) ዝኣመሰሉ ብመንግስታዊ ትካላት ኣብ ልዕሊ ሓረስቶት ዝጸዓን ዝነበረ ኣሰገዳድን መቐጻዕትን እውን ኣብል ሃገራት ናይ'ቲ ሕብረት ሰዒረናአ ኣለዋ። ከም'ዚ ዓይነትን ካልኦት ንሕርሻ ኣብ ዝምልከት ትንፋስ ዝኸልእ ጸቕጢን ኑቲ ንኣሰ ትሕዝቶ ዘለዎ ሓረስታይ ኤውሮጳ ዓቕሉ ኣጽበብሉ ከም ዝጸንሐ ጹብጹቡ የረድኡ።

ምስ ሓረስታይ ብሓባር ኳንካ ዝሰራሕ ጥራይ ኣብ ዓወት ከም ዝበጽሕ ዝገልጹ ሰበስልጣን እቲ ሕብረት፡ መንግስቲ በይኑ ሽቶ ቀጽጸር ክሊማ ከዐውት ከም ዘይክእል ይገልጹ። ኣብ ባይቶ ኤውሮጳ ብዙሕ መናብር ንምርካብ ጻዕርታት ዘካይዱ ዘለዉ ጥሩፋት የማናውያን ደገፍቲ ሓረስቶት ኩይኖም ቀሪቦም ኣለው። ኣብ ፈረንሳን ነዘርላንድስን ዘለዉ የማናውያን ሰልፍታት፡ ድኹም ጎድኒ ናይ'ቶም ኣብ ስልጣን ዘለዉ ጺጋማውያን ዘቃልዑሉ ኣጋጣሚ ረኺቦም ከምዘለዉ እዩ ዝግለጽ።

ከም'ቲ ኣብ ዝርጋሐ ጸረ-ባልዕ ዝተገበረ ምምሕያሻት፡ ኣብ ካልእ ሕቶታት ሓረስቶት እውን እንተደኣ ሕድገታት ምግባር ቀጺሉ፡ እቲ ሓረስታይ ዘይኮነ ተረር ቀጽጸር ክሊማ ዝድግፉ መሪጻይ ብፍላይ መንእሰያት - ኣብ ምርጫ ዘይሳተፉ ይኽእሉ እዮም። ኑቲ ኣብ ስልጣን ዝጸንሐ ጺጋማዊ ብዙሒ መናብር ባይቶ ክዙብዮ ስለዝኽእል ድማ ኣብ ደምበ ጺጋማውያን ፖለቲከኛታት ሻቕሎት ክፈጥር ይኽእል።

ተኻኺ ጸዓት ካብ ኣገልግሎት ወጺኡ ብምግባር፡ ጽሩይ ክሊማ ዓለም ንምፍጣር ኣብ ዝግበር ጻዕርታት ዝፈጥሮ ማሕበራዊ ግርጭታትን ምስሕሓባትን፡ ኣብ ኤውሮጳ ጥራይ ዘይኮነ ኣብ ካልኦት ኣህጉራት እውን ምግዛዱ ዘይተርፍ ከም ዝኾነ ክኢላታት ይገልጹ። ኣብነ ብምጽራይ ብኬሚካላት ዘይተበከለ ውሑስ መግቢ ናብ ዕዳጋታት ምቕራብ ኣብ ዝግበር ጻዕርታት፡ ናብ ሓደሽ ልምዲ ዝኣቱ ዘሎ ሓረስታይ፡ ብሃንደበታዊ ኣጋጣሚ ዘይኮነስ ብቕሩብ ክቕበሎ ብዝኽእል ሚዛናዊ ኣገባብ ክኸውን ከምዘለዎ ክኢላታት የገንዝቡ።

ብኻልእ ወገን ድማ፡ ሓረስቶት ንምጥባር ተባሂሉ ዝግበር ሕድገታት፡ ንመጻኢ ግዜ ኣብ ልዕሊ ሓለዋ ኣከባቢ ዘስዕቦ ኣሉታዊ ማዙዙ ኣብ መጻኢ ዓመታት ክገዝድ ከም ዝኽእል፡ ክኢላታት የጠንቅቑ።

ኤውሮጳ ንድርኺት ሓረስቶት እተርእዮ ሕድገታት፡ ኑቲ ዝቐጽል ዘሎ ተቓውሞታት መብረትዒ ሓይሊ ከም ዝኾኖ፡ ወሃብቲ ርእይቶ ይገልጹ። እቶም ሓረስቶት፡ ናይ ኣወዳድባ ተመክሮ እናኣጥረዩ ዝሓየለ ተቓውሞታት ከርእዩ ከም ዝኽእሉ ድማ ይግመት።

እዚ ኣብ ኤውሮጳ ዝረአ ዘሎ ተቓውሞታት፡ ቅድሚ ክልተ ዓመታት ኣብ ካናዳ ዝተራእየ ብምዃኑ፡ ኣብ ኣህጉር ሰሜን ኣመሪካ ከም ብሓደሽ ናይ ምፍንጃር ተኽእሎታት ከም ዘለዎ ይእመን።

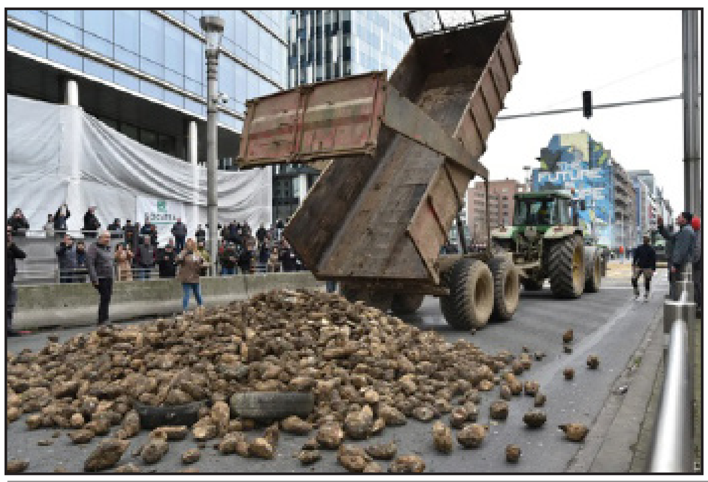

ኣንክሮ

ማርታ ክብሮም

ስግንጢራዊ ፍጻመታት ሆቴል ሰሲል

እዚ ሆቴል ኣብ 1924 ካብ ዝህነጽ ኣትሒዙ፡ ብብዙሕ ምስጢራውያን ፍጻመታት ዝተመልአ እዩ። ኣብዚ ሆቴል ብውሕዱ 16 ነፍሰ ቕትለትን ካልእ ብዙሕ ስግንጢራዊ ፍጻመታትን ኣጋጢሞም። ከምኡ'ውን ብዙሓት ገበነኛታትን ቀተልቲ ሰባትን ዝዕቑቡሉ ሆቴል እዩ።

እዚ ሆቴል ኣብ 1924 ብዊልያም ባንክስ ሃር ዝተባህለ ሰብ እዩ ተሃኒጹ። ሃር እዚ 700 ክፍልታት ዘለዎ ሆቴል ክሃንጽ ክባ. ሓደ ሚልዮን ዶላር እዩ ወዲእሉ። እዚ ሆቴል ንዓለምለኻውያን ነጋዶን ላዕለዋይ ክፍለ ሕብረተሰብን ተባሂሉ እዩ ተሃኒጹ።

ሃር ግና ነዊሕ ከይጸንሐ ማለት ድሕሪ ክልተ ዓመት ምኽፋቱ እቲ ሆቴል ክጠፍእ እዩ ተረኣዩ። ምኽንያቱ ዓለም ብሰንኪ'ቲ ሆቴል ናብ ጭንቀት ብምሸምምግን ሉስ ኣንጀለስ ድማ ናብ ቁጠባዊ ቅልውላው ብምእታዋን እዩ። እቲ ጽቡቕ ስም ዝነበሮ ሆቴል ድማ መዕቈቢን መሕብኢን ገበናታት ኮነ። ብዘይካ'ዚ ቁጽሪ ኣብዚ ሆቴል ናይ ዝሞቱን ስጊንጥራዊ ፍጻመታት ናይ ዘጋጠሞምን ሰባት እናወሰኸ ከደ።

ኣብ 1930 ጥራይ ኣብዚ ሆቴል ሽዱሽተ ነፍሰ ቅትለት ከም ዘጋጠመ ተመዝጊቡ። ገለ ካብኣም መርዚ ስቲዮም ህይወቶም ክሓልፉ ከለዉ፡ ገለ ድማ ካብ ላዕለዋይ ደርቢ ዝጸደፉን ብጥይት ኑብሶም ዘጥፍኡን እዮም።

ንኣብነት ኣብ 1934፡ መዓርግ ሰርጌንቲ ዝነበሮ ሉዊስ ዲቦርደን ዝተባህለ ሰብ ገሮረኡ ብኻራ ሓሪዱ ህይወቱ ኣሕሊፉ። ድሕሪ ኣርባዕተ ዓመታት ድማ፡ ሮይ ቶምፕሶን ዝተባህለ ኣባል ሓይሊ ባሕሪ ካብ ላዕለዋይ ደርቢ ናይ'ቲ ሆቴል ጸዲፉ። ኣብ ዝቐጸለ ዓመታት እውን ብዙሕ ሞት ኣጋጢሙ።

ኣብ መስከረም 1944፡ ኣብቲ ሆቴል ክፍሊ ሐ.ዛ ዝነበረት ዶሮቲ ጆን ፑርስል ዝተባህለት ጓል 19 ዓመት መንእሰይ፡ ሃንደበት ለይቲ ደቂሳ ከላ ከብዳ ስለ ዘሕመማ ኑቲ ምስኣ ደቂሱ ዝነበረ ሰብ ከይትረብሾ ብምባል ናብ ዓይኒ ምድሪ ኣምሪሓቶ። እቲ ኣገዳሲ ዘሰንበድ ነገር ግን፡ ኣብቲ ሽቓቕ ምስ በጽሐት ወዲ ምውላዳ እዩ። ንኣ ነፍሰ ጾር ከም ዝነበረት ብፍጹም ኣይትፈልጥን እያ። ብጌጋ ድማ፡ እቲ ዝወለደቶ ቈልዓ ሞይቱ ኢላ ብምሕሳብ፡ ብመስኮት ናይቲ ሽቓቕ ንታሕቲ ደርቢዮቶ። ናብ ፍርዲ ምስ ቀረበት፡ ካብ ዝኾነ ገበን ናጻ ተባሂላ ተለቒቓ ናብ ሆስፒታል ሰብ ኣእምሮ ተወሲዳ። ምኽንያቱ እዚ ክትፍጽም ከላ ምስ ምሉእ ኣእምሮኣ ኣይነበረትን።

ኣብ 1962፡ ወዲ 65 ዓመት ጆርጅ ጂያኒ ዝተባህሉ ኣቦ ኣደም ኣብ ጃባኦም ኣእትዮም ብኣፍደገ ሆቴል ሰሰል ቀስ ኢሎም እናኸዱ ከለዉ፡ ሓንቲ ሰበይቲ ካብ ላዕለዋይ ደርቢ ናይ'ቲ ሆቴል ጸዲፋ ኣብ ልዕሊኦም ብምውዳቓ ንሞት ተቓልዑ። እታ ፓውሊን ኦቶን ዝተባህለት ጓል ኣንስተይቲ ብሰንኪ ዘጋጠሞም ዘይምስምማዕ ሰብኣያ ጉዳፋዋ ምስ ከደ እያ ካብቲ ዝነበረቶ ታሽዓይ ደርቢ ጸዲፋ።

ኣብ መጋቢት 1980፡ ን13 ሰባት ዝቐተለ ሪቻርድ ራሚረዝ ኣብ ላዕለዋይ ክፋል እዚ ሆቴል ይቕመጥ ነበረ። ንሱ ንሓደ ሰብ ምስ ቀተሉ እቲ ደም ዝመልኦ ክዳውንቱ ብምውጻእ ጥራሕ ኑብሱ ኮይኑ ናብቲ መጉሓፊ መጺኡ ይጉሕፎ ነበረ። እንተኾነ ዚ ሰብ ዓይኑ መሊኡ ክጥምቶ ዝኽእል ሰብ ከም ዘይነበረ ጋዜጠኛ ጆሽ ዲን ይገልጽ።

ገለ ካብ ቅትለታት ኣብ ወሽጢን ከባቢን እዚ ሆቴል ይፍጸሙ እኳ እንተ ነበሩ፡ ናይ ገለ ሰባት ኣማውታ ግና ክሳብ ሎሚ ምስጢሩ ኣይተፈትሐን። ጎልዲ ኦስጉድ ዝተባህለት ሰብ ኣብቲ ሆቴል ሐ.ዛዩ ኣብ ዝነበረት ክፍሊ ሞይታ ተረኺባ። ቅድሚ ብበሊሕ ነገር ተወጊኣ ምማታ ድማ ከም ዝተዓመጸት ተፈልጠ። ክሳብ ሎሚ ድማ ቀታሊኣ ክፍለጥ ይኽኑን ክርከብ ኣይተኻእለን። ኤልዛቤጥ ሾርት ዝተባህለት ሰብ ድማ ቀታሊኣ ብዘይተፈልጠ ገለ ካብ ክፋል ኣካላ ተቖራሪጹ ተረኺባ። ድሕሪ ገለ ግዜ ድማ እቲ ዝተረፈ ክፋል ኣካላ ኣብ ባኮ ናይቲ ሆቴል ተረኺቡ።

ፍጻመታት ናይዚ ሆቴል ይቐጽሉ እኳ እንተለዉ ግድሎም ግና ክሳብ ሎሚ ክፍታሕ ኣይተኻእለን ዘሎ።

ህዝብታትን ባህልታቶምን

1. ዓሶ ሓደ ካብቶም ቀተልቲ ሕማማት እዩ። ኣብ ፔሩ፡ ኢኳዶርን ቦሊቭያን ዝነብሩ ቀቢላ ኩችዋ ግና ካብ ኪንሆና ዝበሃል ገረብ ዝስራሕ ኩይናይን ዝበሃል መድሃኒት ከም መከላኸሊ ሕማም ዓሶ ይጥቀምሉ።

2. ህዝቢ ደሴት ኣንዳማን ንኸብበኦም ጸላኢት ናይቲ ዝመጽእ ነገርን ብቐለሉ ክርድኡ ኣይሽገሩን እዮም። እዚ ክእሉቶም ኣብ 2004 ኣብ ኤሲያ ካብ ዘጋጠመን ህይወት 200 ሽሕ ዝወሰደን ምንቅጥቃጥ ምድርን ከድሕኖም ክኢሉ እዩ። ካብ ኣባል እዛ ቀቢላ ዝኸሰ ዝሞተ ሰብ ኣይነበረን።

3. ኣብ ማለዥያ ዝነብሩ ህዝቢ ባጃኡ ብዙይ ናይ ዝኸሰ መስተንፈሲ ሓገዝ ኣብ ወሽጢ ባሕሪ ነዊሕ ክጸንሑ ይኽእሉ። ንኣብነት ከይወጹ ድማ ብሓንሳብ ክሳብ 20 ሜትር ክሕንብሱ ይኽእሉ።

4. ቋንቋ እንግሊዝ ምስ ካልእ ቋንቋታት ክነጻጸር ከሎ ንኽትመሃሮ ከቢድ ኣይኮነን። ምኽንያቱ 42 ዝተፈላለዩ ኣደማምጻ ጥራይ እዩ ዝጥቀም። ኣብ ምድረ በዳ ካልሃሪ ብዘቕመጡ ህዝቢ ዝዛረብ ቋንቋ ዮ ግና ልዕሊ 160 ኣደማምጻ ስለ ዘለዎ ንኽትመሃሮ ሓደ ካብቶም ዝኸበዱ ቋንቋታት እዩ።

5. ኣብ ኣዝዩ ቁሩሪ ቦታ ደቡባዊ ኣርጀንቲና ዝቕመጡ ህዝቢ ቴራ ደል ፉጎ ኑቲ ቁራሪን በረድ ዝንብሎዖን ክሊማ ተጻዊሮም ብዘይ ክዳን ይንቀሳቐሱ፡ ኣብ ደገ ይሓድሩን ኣብቲ ዝሑል ማይ ብዘይ ጸገም ይሕንብሱን።

6. ለይቲ ምድቃስ ኩሉ ሰብ ዝነብሮ ኣይኮነን። ህዝቢ ፒራሃ ክሳብ ሰዓት 11 ምሸት ንሸሞንተ ሰዓታት ምስ ደቀሱ ድሕሪኡ ግና ኣይደቅሱን እዮም።

7. ህዝቢ ሪሙሪ ዝቕመጥሉ ቦታ ጸድፊ ዝበዝሖን ካብቲ ኣብ ከባቢኡ ዘሎ ቦታ ኣዝዩ ዝተገጸለን ስለ ዝኾነ ኣብቲ ከባቢ መጎዓዝያ ዝበሃል የለን። ስለዚ ካብ ቦታ ናብ ቦታ ንምንቅስቓስን ንዝደንን ክሳብ 300 ኪሎ ሜትር ብእግሮም ክጉዓዙ ይግደዱ።

8. ኣብ ቋንቋ ጓራኒ 'ንሕና' ዝብል ቃል ክልተ ትርጉም እዩ ዘለዎ። ቀዳማይ ንሕና ኑቲ ንሰኻ ትዛረቦ ዘለኻ ሰብ ከመልክት ከሎ፡ ካልኣይ ድማ ብህይወት ንዘየለዉ ጉጅለታት ሰባት ዘመልክት እዩ።

9. ኣብ ከባቢ ባሕሪ ኣንዳማን ዝነብሩ ህዝቢ ሞከን ፍሉይ ናይ ምርኣይ ክእለት እዩ ዘለዎም። ኣብ ወሽጢ ባሕሪ ነዊሕ ብምጽናሕ ንዝኾነ ነገር ብዘይ ጸገም ክርእዩ ኣይሽገሩን።

10. ኣብ ሓንቲ ደሴት ናይ ኒው ጊኒ ከባቢ ሓደ ሽሕ ዝተፈላለዩ ቀቢላታት ይነብሩ። ወላ'ኳ ካብ ብዝሒ ዓለም 0.1 ሚእታዊት ሰባት ይነብሩ እንተኾነ፡ ካብ 7,000 ቋንቋታት ናይ ዓለም እቲ ሓደ ስብዕኒት ግና ኣብዚ ቦታ እዩ ዝዝረብ።

11. ኣብ ደቡብ ኣመሪካ ምስ ካልእ ህዝቢ ርክብ ዘይብሎም ከባቢ 100 ቀቢላታት ኣለዉ። ቀቢላ ኣዮሪኦ ምስ ካልእ ኣካል ሕብረተሰብ ርክብ ከይህልዎም ዝመረጹ ህዝቢ እዮም። ብሓፈሻ ክርአ ከሎ ምስ ካልእ ህዝቢ ርክብ ዘይብሎም ህዝቢ ዝ. ናትና ዓይነት ርክብ ኣይደልዩምን እዮም። ኣብ 2014፡ ሰለስተ ካብዞም ንጹላት ቀቢላታት ኑቲ ዝነብሩሉ ጫካ ገዲፎም ምስ ካልእ ህዝቢ ተሓወሱ፡ እንተኾነ ክልተ ካብዞም ቀቢላታት ምስ ካልእ ህዝቢ ተሓዊሶካ ናብራ ስለ ዘይመችኦም ነዊሕ ከይጸንሑ ናብ በረኻኦም ተመልሱ።

12. ህዝቢ ሰንቲኔለስ ካብ ጉረቤቦም ከይተረፈ ተጸሊዮም ስለ ዝነብሩ ንኣማኢት ዓመታት ኣብ ጥቓኦም ዝነብሩ ቀቢላ ጃርዋ ከይተረፈ ቋንቋኦም ክርድእዎ ኣይክእሉን እዮም።

13. ኣብ ብራዚል ዝነብሩ ቀቢላ እናዉካ ኣብ ምድሪ ካብ ዘለዉ ዝወሓደ ጸምብል ዘለዩዱ ህዝቢ እዮም። እዚ ጸምብል ንምኽያድ ኣብ ከባቢ ሩባታት ዲጋታት ሰሪሖም ዓሳ ክፍኡ ይወዕሉ። እዚ ጸምብል ምስ ተወድአ ድማ ኑቲ ዲጋታት የፍርስዎ።

14. ሳተረ ማወ ኣብ ጫካ ኣማዞን ዝነብሩ ቀቢላ እዮም። ሓደ ወዲ ተባዕታይ ምስ ጎበዘ ሰብኣይ ኮይኑ ክበሃል እንተ ኾይኑ ግና፡ ክሓልፎ ዘለዎ ፈተና ኣሎ። እዚ ብመርዞም ጻጻ ክንክስ ኣለዎ። ዝ. መንክስቲ ክጻወር እንተኽኢሉ ድማ እዩ ሰብኣይ ዝበሃል። "መርዚ ናይዞም ጻጻ ኣዝዩ ሓደገኛን ብርቱዕን እዩ። ካብ ምብርትዕ ዝተላዕለ ካብ ቃንዛ ናይ ጥይት ዝርመካ ፈሊኻ ክርአ ኣይክኣልን እዩ" ይብሉ በዚ ፈተና ዝሓለፉ ቀቢላ። እቲ ዝፍትን ዘሎ ወዲ ተባዕታይ፡ ኣብ ኢዱ ብዙሓት ጻጻ ሒዙ ክሰዕዕ ኣለዎ። እዚ ስርዓት ሓደ ግዜ ጥራይ ኣይኮነን ዝካየድ ከምዚ እናገበረ ከሎ ንብዑት እንተ ኣውጺኡ ክደግሞ ይግደድ። ክሳብ ኑቲ ቃንዛ ተጻዊሩ ብዘይ ብኺያት ኑቲ ፈተና ዝሓልፍ ድማ ዚ. ማስርሕ ክደግሞ ኣለዎ።

15. ኣብ ዝኾነ ጸምብላት መርዓ ኩሉ ሰብ ንመርዓት ከመይ ገይሩ የሕብቓ እዩ ዝሓስብ እምበር፡ ኣብ መዓልቲ መርዓኣ ክፈኣ ክርኢያ ዝደሊ ሰብ የለን። እዚ ግና ኣብ ስኮትላንድ ንዝነብሩ ቀቢላ ብኣንጻሩ እዩ። እዚ ቅድሚ መዓልቲ መርዓ ቅሩብ መዓልታት እዩ ዝካየድ፡ ኑየም ሰባት መዛኑ'ዊን መስሓቕን እዩ። ኒታ መርዓት ድማ ብኣንጻሩ፡ እታ መርዓት ኣብ ሓደ ቦታ ኮፍ ከም እትብል ይገብር እሞ ኩሉ ሰብ ድማ ናብኣ እናመጸ እንቋቑሖ፡ ጸጠን ካልእ ነገራትን ናብኣ ይሰንድዋ። ዕላማኡ ድማ ኣብ ሓዳር ምስ ኣተወት ንኹሉ ዘጋጠማ ክትጻወር ተባሂሉ ዝግበር እዩ።

16 ኣብ ማዳጋስካር ዝርከቡ ቀቢላ ማሊጋሲ፡ ሬሳ ናይ ቤተሰቦም ሐዚዎም ናይ ምስዕሳዕ ልምዲ ኣለዎም። እዚ ኣብ ሸውዓተ ዓመት ሓንሳብ ዝካየድ ጸምብል፡ ኑቲ ሬሳ ናይ ቤተሰቦም ካብ መቓብር ብምውጻእ ሓድሽ ክዳን ከዲኖም፡ መዚቃ ብምውላዕ ኣብቲ መቓብር ኮይኖም ክስዕስዑ ይውዕሉ።

17. ኣብ ኢንዶነዥያ ቀረባ ቤተሰቡኻ ምስ ዝመውት ካብቲ ዝሰምዓካ ሓዘን ንላዕሊ እቲ ዘጋጥመካ ቃንዛ እዩ ዝርኣየካ። ቀረባ ቤተሰቡኻ ምስ ዝመውት "መንፈስ ኣቦሓጎታትካ ንምፍዋስ" ብዝብል ብሂል፡ ናይቲ ዝሞተ ዘመድ ዝኾነት ጓል ኣንስተይቲ ሓንቲ ካብ ኣጻብዕታ ክትቁርጽ ትግደድ።

ሎሚ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ድራማ
12:30	ዜና ትግርኛ
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ቴክ ኢንሳይት
13:30	ዜና ዓረብ
13:45	ቴራብ
14:35	መደብ መዚቃ
16:30	ድራማ
17:00	ዜና ትግርኛ
17:15	ጸባቐ
17:30	ዜና ዓረብ
17:45	ሌላ ምስ ከታማ ከረን
18:10	ወግዓዊ በዓል ፋሲካ
20:00	ዜና ትግረ
20:15	መልሲ ኣብ መስመር
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	መኣዝን ልምዓት
22:00	ዜና ዓረብ
22:15	መደብ ሌላ
22:30	ዜና እንግሊዝ
22:40	ተኸታታሊት ፊልም-መስተንክር

ልቦናን ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብረኤል

ቀመር ህይወት

ሻዱሻይ ክፋል

“ዝጸጥታ ሰምዒ፡ ይሃርብ እዩ። ዝልብና ሰምዒ፡ ይፈልጥ እዩ።” - ኣጀበወ

“እቲ ናይ ብሓቂ ልቦና ዝመጽእ ንሕና ክሳብ ክንደይ ብዙሓ ህይወት፡ ንሕና ርእሰና ዓለምናን ሓደት ከም እንፈልጥ ምስ እንግንዘብ እዩ።” - ሶቅራጦስ

ብዙሓ ህይወት ማእለያ ዘይብሉ እንምሃሮም ከም ዘለዉና ርዱእ እዩ። ሓደ ካብ እቶም ቀንዲ ኣብ ህይወትና ክንምሃሮም ዘለና ድማ፡ ልቦና እዩ። ልቦና ሳእኒ፡ ጥራይ ዘድልየና ጉዳይ ኣይኮነን፡ ብንጥፈት ክንተሓሓዞ ዘለና እዩ። ዚያዳ ህይወት ማለት፡ ዚያዳ ፕዝኡ፡ ዚያዳ ባህታን ዚያዳ ትርጉምን እዩ። ልቦና ድማ፡ እቲ መሰረታዊ ክብሪ እዩ።

“ካብ ዓሻ ፈታዊ፡ ለባም ጸላኢ፡” ክበሃል ዘይሰምዐ ሰብ ኣሎ ክበሃል ኣይክእልን እዩ። እዛ ኣበሃህላ፡ ንኣገዳስነት ልቦና ጸቡ‘ቕ ገይራ ስለ እተጉልሕ እያ ከይጠቐስኩዋ ክሓልፍ ዘይደለኹ።

ንገለ ሰባት ካብ ዩኒቨርሲቲ ወጺኦም ዋላ ሓንቲ ትምህርቲ ኩይኑ ኣይሰምዕዎን እዩ። ንኣብነት፡ “ካብ ምህሮ ዘይቁጸረ ሰብ እንታይ ክንምሃር ንኽእል?” ኢሎም ብበደሆ ክሓትቱ ይሰምዑ። ከምዚ ዓይነት ርድኢት ኩዮ ንቕድሚት ከሰጉሙና ኣይክእልን እዩ።

ከምዚ ዓይነት ኣመለኻኽታ ኣዕናዊ እውን እዩ። እቲ ምንታይሲ፡ ኑሮም ኣብ ከበቢና ዘለዉ ደቀቕትን ኣገደስትን ነገራት ካብ ምምሃር ስለ ዝዕንቅጸና።

ሓደ ሰብ ዕለታዊ ህይወቱ ብዋዕእ ይመርሕ እንተ ደኣ ሃልዩ፡ እሞ ኸኣ ንጸገማት ህይወት እንተ በጺሁ፡ ካብ ህይወት ክብረ ተመኩሮ ቀሲሙ ኣሎ ማለት እዩ። ወለድና፡ ‘ካብ ምህሮ ኣእምሮ፡’ ዝበልዎ ኣፀሚቕና ክንትንትኖ እንተ ፈቲና፡ ቀሊል ትርጉም ኣይኮነን ዘለዎ።

ብናይ ዝኾነ ካልኦት ሰባት ዘረባ ዝምስጥ ሰብ ኣጋጢሙካ ይፈልጥዶ? ንድሕሪ ባይታ ናይቲ ሰብ ከይመጻኻ፡ ኑቲ ዝዘረብ ቀም ነገር ጥራይ ዝሰምዕ ሰብ ማለት እዩ። ከምዚ ዓይነት ሰብ፡ ሃብታም ህይወት ዘለዎ ተማቓር እዩ። ከመይ እቶም ኣርንስት ሊቃውንቲ ዝበልዎ፡ “መን እዩ እቲ ለባም ሰብ? እቲ ካብ ኩሉ ሰብ ክምሃር ዝኽእል፡” ኣኸለ!

የግዳስ ካብ ግጉያት ሰባት መምርሒ ምውሳድ፡ ኣዕናዊ ክኸውን ይኽእል እዩ። መብዝሕትና ቅድሚ ንሓደ ሰብ ፕዝኡ ምልቃሕና፡ ብዙሓ ተኣማንነት እቲ ሰብ ንፈልጥ ንሓትተሉ ኢና። ከምዚ ዓይነት ጥንቃቐ ምግባር ብርግጽ ኣመና ኣገዳሲ እዩ። ካብ ኣብ ፕዝኡካ ንላዕሊ ግዱ፡ ብኸመይ ንህይወት ክትነብራ ከም ዘለካ ጥንቃቐ ክትገብር ይግባእ።

እዛ ዓለም ብማእለያ ዘይብሎም ልቦና ዘተዓደሉ ሰባት ዝተመልአት እያ። ምእንቲ እዚ፡ ዓይንኻ ከይፈሓሰካ ካብኦቶም ብዝተገዳሰት ተማሃር።

ንልቦና ብዕቱብ ምውሳድ ማለት፡ ነፍሲ ወከፍ ንግዚብ ልቦና ኣብ ህይወትካ ምድንፋዕ ዒ.፡ ኣበርክቶ ከም ዘለዎ ምግንዛብ እዩ። ሰባት መብዝሕትኡ ግዜ ዒ.፡ ምኽሪ ጥራይ ክረኽቡ እዮም ዝጸበዩ። ኑቶም ካልኦት ምኽርታት ልክዕ ከም ‘ቀንጠመንጢ.’ (mundane) ቆጺሮም ዕሽሽ እዮም ዝብልዎም። እዚ ጌጋ ርድኢት እዩ።

ክሳብ ንህይወትካ ኣብ ሓጺር ግዜ ዝልውጥ ምኽሪ እትረኽብ ክትጸበ የብልካን። ዋላ እኩባት ደቀቕቲ ልቦናታት ኣብ ህይወትካ ዒ.፡ ጽልዋ ከሕድሩ ይኽእሉ እዮም። ንሓደ ንእሾቶ ልቦና እንተ ሰሚዕኻ፡ ብዙሓኡ ኣድቂቕካ ሕሰበሉ። ገለ ነገር ክትከስበሉ ከኣ ፈትን።

ብፍላይ ንሓደ ንእሾቶ ዘይጠቅም ዝመስል ምኽሪ ክትሰምዕ እንከለኻ፡ ቀልጢፍካ ኣይትንጸጎ። ምናልባት ንዓኻ ዘይተረደኣካ ዓሚቝ መልእኽቲ ክህልዎ ይኽእል እዩ። ብርግጽ፡ ንነገራት ተዓጊትካ ክትቅበሎም የብልካን። ይኹን እምበር፡ ኑቲ ዝወሃበካ ምኽሪ ብኣኽብሮት ክትጥምቶን ንምንጪ. እቲ ምኽሪ ከተጸንዖን ኣሎካ። እቲ ዝመኽረካ ዘሎ ሰብ፡ ካብ ሃብታም ተመኩሮኡ ተበጊሱ ይሕግዘካ ክህሉ ይኽእል እዩ።

ብተመሳሳሊ፡ ሰምዒት ዝሀብ ገለ ምኽሪ ክትሰምዕ እንከለኻ፡ ኣብኡ ጥራይ

ክትሕጸር የብልካን። ካልኦት ተወሰኽቲ ምኽርታት ክትረክብ ጻዕርታት ክትገብር ይግባእ።

ልቦና ንኽትረክብ፡ እቲ ቐዳማይ ስጉምቲ ክትወስዶ ዘለካ፡ ካብ ህይወት እቲ ቐንዲ ዘድልየካ ‘ሓቂ’ ምዃኑ እዩ። ካብ ሕጂ ጀሚርካ ልቦና ክትእልሽ ጻዕር፡ ክሳብ ናብ ቅልውላው እተምርሕ፡ ምጽባይ እውን ኣየድልየካን እዩ። ገለ ሰባት ክወጽእዎ ናብ ዘይክእልሉ ቅልውላው ምስ ተሸመሙ ጥራይ እዮም፡ ልቦና ክምጥወምም ናብ ዝኽእሉ ሰባት ክረኽቡ ሃሰው ክብሉ ዝጅምሩ።

ኑቲ ማሰርሒ ብቐሊል ልምምድ ጀምሮ። ንንብእ ርእስኻ፡ “ለባም ሰብ እንተ ዝረክብ ነይሩ፡ ካብኡ እንታይ ክፈልጥ ምደለኹ?” ኢልካ እሰከ ሕተታ። ብዙሓ ትርጉም ህይወት ዝምልከቱ ብርክት ዝበሉ ዝርዝራት ጽሓፍ። ብዙሓ ኣብ ህይወት ዘጋጥሙኻ ዝኸቱ ጸገማት ዝምልከቱ ሕቶታት እውን ከተዳሉ ትኽእል ኢኻ፡ ብድሕሪ እዚ፡ ንሕቶታትካ መልሲ ክህቡኻ ዝኽእሉ ሰባት ከተናዲ ኣሎካ።

ልክዕ ከምቲ ፍሉያት ክኢላታት ኣብ ዓውዲ ስነ-መድሃኒት ዘለዉ፡ ኣብ ናይ ልቦና ዓለም ድማ ፍሉያት ክኢላታት ኣለዉ። ኣብዚ ሓቂ ዋላ ሓንቲ ዘጠራጥር የብልካን። እቲ ሕቶ እምበኣር፡ “ንሳቶም መን እዮም? ከምዚኦም ዓይነት ሰባት ኣበይ ክትረኽቦም ትኽእል?” ዝብል እዩ። ‘ፈላጣት’ ሰባት ማእለያ የብሎምን። ብመንጽሩ፡ ‘ለባማት’ ሰባት ምሕር ሓደት እዮም።

እቶም ለባማት ሰባት ናይ ሓሶት ፈላሰፋታት ወይ ምስሉያት ፈላሰፋታት ኣይኮኑን። ንሳቶም ናይ ብሓቂ ፈላሰፋታት እዮም። ንሳቶም ኣብ ዝተፈላለዩ ጉዳያት ከም ዕላማ ህይወት ከምኡ እውን ዓቕሚ ሰብ ንዕብየት ኣብ ዝኣመስሉ ጉዳያት ይፈላሰፉ። ንሳቶም ቀጻሊ. ኣብ መጽናዕቲ ልቦና ይሳተፉ፡ ኣብ ክውንነት እቲ ዝምህርዎ ኸኣ ብተግባር ይነብሩ።

ከምቲ ንልቦና ክትምሃሮ ኣገዳሲ. ዝኸኑ ማዕረ ማዕረኡ እውን ክትጥንቐቐሉ ይግባእ። ንሸኻ ናብ ካልእ ሃገር ገይሽካ ኣለኻ እሞ ንበል። ኣብታ ሃገር ዓርኩመሓዙት ይኹን ዋላ ኣዘማድ የብልካን። ሕማቕ ኣጋጣሚ ኩይኑ ኣብታ ሃገር ምስ ኣተኻ ሓሚምካ። ብዘተኻእለካ መጠን ብቑዕ ሓኪም ክትረክብ ሃሰው ኢልካ። ከኒታት ጥዕናኻ ኣብ ሓደጋ እዩ ወዲቑ ዘሎ። ኣብ ከምዚ. ኩነታት ጥንቁቕ ውሳኔ ክትወስድ ከም እትግደድ ርዱእ እዩ።

ብተመሳሳሊ፡ ኣብ መዳይ ሰምዒታውን መንፈሳውን ጥዕናና ኣብ ምሕላው እውን ንመን ከምትሻር ከም ዘለና ልዑል ጥንቃቐ ክንገብር ግቡእ እዩ።

ኣብ ዓለምና ብርክት ዝበሉ ፍልስፍናታትን እምነታትን እዮም ዘለዉ። ንነፍሲ ወከፍ ፍልስፍናን እምነትን ናቱ ዝኸኑ ሓቂ ኣለዎ። ኣብ ከምዚ. ኩነታት፡ ሰባት መብዝሕትኡ ግዜ ኑቲ ዝተማህርዎ ስረተ-እምነት እዮም ዝቕበሉ። ምእንቲ እዚ፡ መን እዩ እቲ ቅኑዕ? ብኸመይ ኢና ኑቲ ሓቂ እንረኽቦ?

ኣብዚ. ጉዳይ ቀልጢፍካ ኣብ መደምደምታ ክትበጽሕ ከሉ ሻብ ቀሊል ኣይኮነን። ምእንቲ እዚ፡ ኑቲ ዘነብቦ ወይ ዝሰማዕዮ ክትግምግሞ ይግባእ። እዚ. ውሳኔ. ረቋሒ. ስለ ዝኸኑ ኣብ ሓደ ሕብረተሰብ ዝህልዎ ጽልዋ ቀሊል ኣይኮነን።

እቲ ኻልእ ብዕቱብ ክትሓስበሉ ዝግባእ፡ ብዙሓ ኣርኣያ ዝኸውካ ሰብ ብኸመይ ትመርጽ እዩ። ሓደ ኣርኣያኻ ክኸውካ ዝመረጽካዮ ሰብ፡ ናይ ብሓቂ ልቦና ወይ ባዶሽ ቀመር ይህበካ ብዙሓ ምህላው. ብኸመይ ክትግምግሞ ትኽእል? ዝም ዝሰዕቡ ኣገባባት ተጠቒምካ፡ ብዙሓ ኣብ እቲ ሰብ እምንቶ ከተሕድር ዘለካን ዘይብልካን ረቒቕ ገምጋም ክትገብር ትኽእል ኢኻ።

ሀ. ብዙሓ እቲ ንሸኻ ኣዚኻ እትተኣማመሉ ጉዳይ ብምሕታት፡ ዓቕሙ ክትመዝኖ ትኽእል ኢኻ። ንኣብነት፡ ንሸኻ ትርጉም ሓገስ “ኑቲ ዘለካ ምድናቕ እዩ።” ኢልካ ኢኻ ትኣምን እሰከ ንበል። ሕጂ ኑቲ ኣብ መጸኢ. ኣርኣያ ክኸውካ ዝመረጽካዮ ሰብ፡ “ሓደ ሰብ ሕጉስ ንኽኸውን እንታይ ክገብር ኣለዎ?” ኢልካ ሕተቶ።

ንሱ ኸኣ፡ “ኣሰተንትኖ ክገብር ይግባእ” ኢሉ እንተ መሊሱልካ እሞ – ንሕቶኻ ብዋዕእ ዘይመለሶ ኩይኑ እንተ ተሰሚዑካ – ንሱ ንሓገስ እንታይ ኢሉ ከም ዝትርጉሞ ሕተቶ። ሓገስ እንታይ ምዃኑ ብዘቐዓት ክገልጸልካ እንተ ዘይክኣሉ፡ ብድሕሪ እዚ. ንሸኻ እቲ ሰብ ንዓኻ ዕቱብ ምንጪ. ልቦና ክኸውካ ከም ዘይክእል ኣጣሊልካ ኣለኻ።

ለ. እቶም ንሱ ዝሀቦም መልሲታት ንህይወትካን ህይወት ካልኦት ሰባትን ዘሀብትሙ ብዙሓ ምዃኖም ኣቕልብሎም። ንኻልኦት ሰባት ብዙሓ ናይ ነዊሕ ግዜ ተመኩሮኦም ሕተቶም። ኣብ መወዳእታ ንመልሲታት እቲ ኣርኣያ ክኸውካ ዝመረጽካዮ ሰብ ክትገምግሞ ኣይክኣብደካን እዩ።

ሐ. እቲ ኣርኣያ ክኸውካ ዝሓረኻዮ ሰብ፡ በቲ ንሱ ዝኣምነሉም መለክዒታት ስነ ምግባር ተቐይዱ ይነብር ብዙሓ ምዃኑ ተኸታተሎ። ኑቶም ንሱ ዝምህረሎም መለክዒታት ስነ ምግባር ንባዕሉ ብተግባር ዘይነበረሎም እንተ ደኣ ሃልዩ፡ ንዓኻ ጸቡ‘ቕ ኣርኣያ ክኸውካ ኣይክእልን እዩ።

መ. ወዮ ኣርኣያኻ ምስ ናቱ ኣረኣእያ ዝይቃደዉ. ኣመለኻኽታታት ክሰምዕ ፍቓደኛ ድዩ? ዋላስ በቶም ናቱ ኣመለኻኽታታት ጥራይ እዩ ንኣእምሮኻ ክሓጽቦ ህርዲግ ዝብል? ንፋዕ ኣርኣያ ንተማሃሮኡ ወይ ሰዓብቱ ምስኡ ንኽከራኸሩ ዕድል ይኸፍተሎም እዩ። ናይ ገዛእ ርእሶም ነቓፊታዊ ክእለት ንኽምዕብሉ ከኣ የተባብዖም። ብኸሉ ኣብሎም ዚያዳ ከም ዝበልሑ ይገብሮም።

ገለ ፈላሰፋታት ንተማሃሮኦም ስነ መጉት ክምህርዎም እንከለዉ፡ እናሓንጎለኦ ኩሉ ኣሎም ጌጋ ይፍጽሙ እዮም። ምእንቲ ንብሉሒ. ኣእምሮ ተማሃሮኦም ክፍትሹ ኣሎም እዮም ከምኡ ዝገብሩ። እቶም ተማሃሮኦም ንዘዋህቦም ትምህርቲ ተዓጊቶም ዝቕበሉ እንተ ኾይኖም፡ ሽዑ እዮም ወዮም ተማሃሮ ዝኸሽሉ። ብቐፊታዊ እኒዚ. ንትምህርቶም ዝከታተሉ እንተ ኾይኖም ግዱ ንመምህሮም ክእርሙ ኣዒንቶም ኣይራሓሶዎን እዮም።

ንዓና ኣብ ህይወትና ዘድልየና፡ ፍልጠት እዩ። ፍልጠት ክንብል እንከለና - ሓቂ፡ ጭብጥታት ወይ መትከላት ብመንገዲ. መርመራ ናይ መርትዖታት እተረኽበ እዩ። ምርኣይ ሓደ ካብ መንገድታት ምእማን እዩ። መርትዖታት እትእክበሎም ብርክት ዝበሉ መንገድታት ኣለዉ። ካብ ኣየም ተጠቒምካ ኸኣ ኣብ መደምደምታታት ክትበጽሕ ትኽእል።

ማኪናኻ ተበላሺያ ናብ ሓደ ጋራጅ ምስ ወሰድካያ፡ እቲ ዝረኣየ መካኒክ ንዘሹ ኣቕሓ እታ ማኪና ብምጥቃስ ንታ ኣቕሓ ክትልውጦ ከም ዘለካ ክነግረካ ይኽእል እዩ። ንሸኻሽ ኑቲ መካኒክ ኣሚንካ፡ ሰቕ ኢልካ ዲኻ ገንዘብ ኣወጺእካ ክትከፍሎ ዘለካ? ጸጹይ መርትዖ ከቕርበልካ ከም ዘለዎ ክትሓትቶ እዩ ዘለካ።

ሊቃውንቲ ከም ዝበልዎ፡ “ንለባም ሰብ ጸን ኢልካ ሰምዖ። የግዳስ ብዛይ ዝኸኑ ቅድመ ክንት ኣይትቀበሉ። ንፋዕ ሃያሲ. ክትከውን ይግባእ። ገለ ተገራሚ. ነገር ከም ዘሎ እንተ ተፈሊጡካ፡ ብዘይስክፍታን ቃል ዓለምን ሕተት። የግዳስ ብርትዓዊ. መንገዲ. ኑቲ ለባም ብጽሞና ስምዖ። ኑቲ ንሱ ዝዘረቦ ሚዛን ሃቦ - ዋላ ኣንጻር ናትካ ቅድመ-ፍርዲ ይኹን። ኑቲ ዘየብርሃልካ ምስኡ ኳንካ ከተብርሆ ጻዕር። ብድሕሪ እዚ. በቲ ዝኣመንካሉ ልቦና ንበር።”

ገሌና ሓደ ሰብ ካብ ፍሉጥ ኮሌጅ ክሳብ ዘይተመረቐ ወይ ኣብ ዝተዋፈረሉ ዋኒን ክሳብ ዘይተዓወተ፡ ከም ልቦና ዘለዎ ገይርና ኣይንቕበሎን ኢና። የግዳስ እቲ ሓቂ፡ እቲ ኣብ ህይወት ጸቡ‘ቕ ተመኩሮ ዘለዎ፡ ዒ.፡ ልቦና እዩ ዘለዎ።

ንኣብነት ንወለድና እሰከ ንውሰድ። ዋላ እኳ ብዙሓ ኮምፕዩተር ክምህሩና ዘይክእሉ እንተ ኾኑ፡ ብዙሓ ህይወት ብዙሕ እዮም ዝፈልጡ። ዋላ እኳ ሓድሽናትን ቴክኖሎጂን ክቐየሩ ዝኽእሉ እንተ ኾኑ፡ እቶም ዓሞቕቲ ሸነኻት ህይወት ኩቶ ኣይልወጡን እዮም።

- ድልዱል ሓዳር ዝህሉ ከመይ ዝህለ እዩ?
- ሕጉሳት ህጻናት ብኸመይ ክዕቢ. እኽእል? ብኸመይከ ስነ ምግባርን ሞራልን ከሰንቖም እኽእል?
- ኣየናይ ሞያ እንተ ኣጽኒዐ እዩ ኣብ ህይወተይ ገለ ለውጢ. ከምጽእ ዝኽእል? ኣየኖት ሞያታት እዮምከ ክረብሓለም ዘይክእል?
- ኣየኖት ሽቶታት እዮም ኣገደስቲ? ኣየኖት እዮምከ ናይ ዓያሹ? ንገዛእ ብዓልየን ግዜይን ኣበይ ከውዕሎም?

ብዙሓ እዞም ጉዳያት ወለድኻ ክሳብ ክንደይ ዓሚቝ ኣፍልጦ ከም ዘለዎም ምስ ተገንዘብኩ፡ ምሕር ሰንበድካ ክትከውን ትኽእል ኢኻ። ከምቲ እቲ ህቡብ ደራሲ. ማርክ ትወይን ዝበሎ፡ “ኣነ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ኣርባዕተ ዓመታት ተማሂረ። ሻቡ እዩ እምበኣር፡ ኣቦይ ክሳብ ክንደይ ለባም ምዃኑ ዝተሰቖረ!”

ንወለድኻ ብምሕታት፡ ልቦና ጥራይ ኣይኮንካን እትኸስብ። ነቦሪ ዝኸኑ ዝደኸቐ ዝምድና ኣብ ምፍጣር እውን ትኸስብ ኢኻ – ንሕጂ ይኹን ዋላ ወለድኻ ካብ እዛ ዓለም ምስ ሓለፉ።

ኣብዚ. ዓንቀጽ ክዝክሩ ዝግባእም ነጥብታት፡

- ድንቀ‘ርናኻ ከጨንቐካ እዩ ዘለዎ። ብድሕሪኡ ልቦና ክትእልሽ ፋሕተርተር ክትብል ክትጅምር ኢኻ።
- ነፍሲ. ወከፍ ሰብ ካብ ተመኩሮ ካልኦት ሰባት ይምሃር እዩ። ንንብእ ርእሰኻ፡ “እዚ. ሰብ እዚ. ንዓይ ክጠቕመኒ ዝኽእል ካብ ህይወት እንታይ ዝተማህሮ ኣሎ?” ኢልካ ክትሓትት ግቡእ እዩ።
- ንልቦና ምኽባር እንተ ጀሚርካ፡ ብዕቱብ ሐ.ዝቦዮ ኣለኻ ማለት እዩ። ንኽትጭብጦ ድማ፡ ብቐጻሊ ጻዕሪ ተካይድ።
- ቅድሚ ዝኾነ ነገር ምፍላጥካ፡ ስለ ምንታይ ኣብ እዛ ዓለም ትነብር ኣለኻ ክትፈልጥ ይግባእ። ለባማት ሰባት ዝ. ኣማእዚኖም ይፈልጥዎ እዮም። ምእንቲ እዚ፡ ንዖኦቶም ብጽሞና ስምዖም።

“ልቦና ኣብ ቀጻሊ. እንታይ ትሰርሕ ምፍላጥ እዩ። ክእለት ብኸመይ ትሰርሖ ምፍላጥ እዩ። ጭውነት ኑቲ እትፈልጦ ምስራሕ እዩ።”

- ቶማስ ጀፈርሰን

“ንቐልኻ ናብ ልቦና ለውጦ።” - ኦፕራ ዊንፍሪ

ይቕጽል

ማሕበራዊ ዕብየት

ብምትሕብባር ሚ/ዕ/ማ/ድሕነት ዝዳሎ

መውስቦን ኣብ ምቕጻል ወለዶ ዘለዎ ረብሓን

መውስቦ፡ ብሕጊ ተፈጥሮ ተቐባልነት ዘለዎ - ኣብ መንጎ ክልተ ኣንጻር ጾታ ዝፍጸም ማሕበራዊ ምትእስሳር ወይ ዝምድና እዩ። መውስቦ፡ ደቂ-ሰብ ፍትወቶም ዝገልጹሉ፥ ወለዶኦም ቀጻልነት ዘውሕሱሉን ሓድሕዳዊ ምትሕግጋዝን ምርድዳእን ዘረጋግጹሉን ማሕበራዊ ጉዳይ ብምዃኑ፥ ኣብ መንጎ ባህልታት፡ ሕብረተሰባት፡ ሃገራትን ካልእን ፍልልይ ዋላ እንተሃለዎ - ብጥንታዊን ዕቱብነትን ዝተሓዝ ማሰርሒ ህይወት እዩ።

ኣብ ሃገርና፡ መውሰቦ ካብቶም ካልኦት ማሕበራዊ ጉዳያት ብዝተፈለየ ኣገባብ፡ ነዊሕ ማሰርሓት ዝሓቀፍን ተሳትፎ ሓያለ ሰባት ዝሓትትን፡ ሕጋውን ወግዓውን ውዕል ተባሂሉ እዩ ዝግለጽ። ብቕዕትን ምችእቲን ስድራቤት፡ ብፍቕርን ሰላምን ዝተሃንጸት ትካል ንኽትከውን ድማ፡ መሰረታ ዝያዳ ኣብ መውሰቦ ዝምርከስ እዩ።

መርዓ፡ ክቡር ባህላውን ሃይማኖታውን ጽምብላት፡ ማሕበራዊ ስርዓትን ርግኣትን ሕብረተሰብ ዝፈጥር፡ ከምኡ'ውን ክብርታትን ሞራልን ስድራቤታት ዘማእዝን ማሕበራዊ ወግዒ ምዃኑ፡ ብዙሓት ናይ ሰነ-ሕብረተሰብ ጸሓፍቲ ይሕብሩ። ካብ'ዚ ርድኢትን ግንዛበን ተበጊሶም ድማ'ዮም፡ ቀዳሞት ወለድና "ምስ ዘኽበርካ ተዋሰቡ፡ ኣብ ዘጓብኣካ ተጻሰቡ" ዝበሉ ዝበሃሉ።

ስድራቤት ካብ ባዶ ተበጊሳ ኣይኮነትን ትቐውም። ወዝዋዚ ወይ ሃንደበታዊ ሕብረት ወይ'ውን ምትእኽኻብ ናይ ውልቀሰባት ክትከውን ድማ ኣይግባእን። መውሰቦ፡ ባህሊ፡ ልምዲን ክብርታትን ሕብረተሰብ ዘማእከለ ኩይኑ፥ ብቕዕትን ምችእትን ስድራቤት ዘቐውም እዩ። ስለ'ዚ፡ ብዙሕ ማሕበራዊ ረብሓታትን ጥቕምታትን ከምዝህልዎ ዝከሓድ ኣይኮነን። ኣብ ምቛም ስድራቤት፡ ዕላማታት ውልቀሰባት፡ ንኡ-ህይወታዊ፡ ቁጠባውን ማሕበራውን ድሌታቶም ንምዕዋት ዝዓለመ ክኸውን ይግባእ። ብዘወሳኺ፡ ብመውሰቦ ዝቖመት ስድራቤት፡ ኣባላታ ምዕሩይ መሰልን ግዴታን፡ ሓገዝን ቃልኪዳንን ዘስተማቕሩላ ክትከውን ኣለዋ።

መውሰቦ፡ ክፉት ወለዶታት ምቕጻል፡ ኣብ ሂወት ኣባላታ ይኹን ሕብረተሰብን ሃገርን ጸብጻብካ ዘይውዳእ ረብሓታትን ኣገዳስነትን ስለዘለዎ፡ ብዕቱብነቱ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዝኣቱ ከምዘይኮነ ርዱእ እዩ።

መውሰቦ፡ ብዘይካ ንመጻምድቲ፡ ንክልቲኡ ቤተሰብ ጥቡቕ ምትእስሳር ዝፈጥር እዩ። መውሰቦ ከም ሓደ ናይ ጽቡቕ ምጽኣት መግለጺን ናይ ምርጫ ጉዳይን እኳ እንተኾነ፡ ብዘይ ምምርዓውካ ብሕጊ ዘሕተተካን ዘቕጽዓካን ግን ኣይኮነን።

መውሰቦ ኑብሱ ዝኸኣለ ዕላማ ዘለዎን ንማሰረታዊ ድሌታት ደቂ-ሰብ ንምርዋይ ዝቖመን ማሕበራዊ ጉዳይ እዩ። ኣብ ሕብረተሰብ፡ ሓላፍነቱን ግዴታኡን እናተጻወተ ከኣ፡ ንማሕበራዊ ስርዓት ሕብረተሰብ ከምዝቕጽልን ንወለዶታት ከምዝመሓላለፍን ዘረጋግጽ ማሰርሒ ህይወት እዩ። ብዘይካ'ዚ፡ መውሰቦ፡ ክቡር ጾታዊ ዕግበትን ፍቕራዊ ዝምድናታትን ዘኸይድ ኩይኑ፥ ኣብ ምፍራይ ቑልዑ፡ ቀጠባውን ማሕበራውን ምትሕግጋዝ

ምትኽኻእ ወለዶን ካልእን ረብሓታት ዘለዎ እዩ። ካብ ዝተወልደ ህጻን ክሳብ ኑቶም ብዕድመ ዝደፍኡ ሽማግለታት ወለዲ ምእላይን ምጥዋርን ውሕስነት

ኣሎ። ፍትሕ፡ ኣብ መንጎ ብዓል-ቤትን ብዓልቲ-ቤትን ሕጊ ማሰረት ዝገበረ መውሰቦ፡ ብወግዒ መኽተምታ ዝወሃበሉ ኩኑት እዩ።

ማሓብሮ ምሓብን ወዘተ ዘጠቓለለ ድማ እዩ።

መውሰቦ፡ ሕብረተሰብ ክምርሓሉ ዝጸንሐ፡ ብውሳነ ወለዲ ዝፍጸም ወግዒ ከምዝነበረ ዘካትዕ ኣይኮነን። እዚ ኣፈጻጽማ መርዓ እዚ፡ ዝበዝሐ እዋን ናቱ እወታውን ኣሉታውን ኣሰር ጉዲፉ ዝሓለፈ እዩ። ብውሳኔ ወለዲ ዝፍጸም መውሰቦ፡ ሰኣን እኹል ኣፍልጦ ናይ ወለዲ፡ ኣብ ተጻመድቲ ጸገማት ከይሃለዎም ኣይተሓለፈን - ብፍላይ ድማ ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣንስትዮ። ንኣብነት፡ ብፍላይ ቅድሚ ናጽነት - ተርእዮ መርዓ ትሕቲ-ዕድመ፡ ምቁራጽ ትምህርቲ፡ ምትእትታው ድሕረን ጉዳእን ልምድታት፡ ንደቂ-ኣንስትዮ ንድሕሪት ከምዝበሎተተን ዝከሓድ ኣይኮነን። ኣብ'ዚ ሕጂ እዋን ግን፡ ሳላ ጽዑቕ ገስጋስን ንቕሓትን ናብ ኣዝዩ ዝተሓተ ደረጃኡ ወሪዱ ከም ዘሎ ይፍለጥ። የግዳ ሕጂ'ውን ሕያል ጻዕርን ንቕሓትን ከም ዘድሊ ክዘንጋዕ የብሉን።

ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ፡ ብውሳነ መጻምድቲ ዝፍጸሙ መውሰቦ፡ ኑቶም ብውሳነ ወለዲ ዝፍጸሙ ዝበዝሑ ተኪኦምዎም ከምዘለዉ ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። መጸናዕቲ ዝሓትት'ኳ እንተኾኑ፡ እቶም ብውሳነ መጻምድቲ ዝፍጸሙ ዘለዉ መውሰቦታት፡ ካብ'ቶም ብውሳነ ወለዲ ዝፍጸሙ መውሰቦታት፡ ኣብ ሓዳር ዘለዎም ጸንዓትን መትከላዊ እምነቶን ስጡቕ ዝበለ ከም ዝመስል፡ ክኢላታት ዝሰማምዕሉ ነጥቢ እዩ።

ንሓዳር ዝጸልዉ ነገራት ብዙሓት ኩይኖም፡ ኣብ ወሸጣዊ ጸባቕ ዝተሰረተ ሓቀኛ ፍቕሪ፡ እምነት፡ ቅንዕና፡ ምኽባር፡ ሓልዮት፡ ምድንጋጽ፡ ምትሕግጋዝ፡ ምስጠራውነት ምዕቃብ፡ ተኣማንነት፡ ግሉጽነት፡ ምጽውዋር፡ ዓቕን-ኣልቦ ትዕግስቲ ወዘተ. ዝሓቑፉ እዮም። ኣብ'ዛ ዓለም ብዘርኣ ዘሎ ቀጻሊ ማሕበረ-ቁጠባዊ ለውጥታት ኩነ ዓውለማዊ ምዕባለታት፡ ስድራቤት ንዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ለውጥታት ተቓሊዓ ትርከብ። ብሰንኪ እዚ ከኣ፡ ኣቃውማ ሕብረተሰብ፡ ባህርያት ናይ ሰባት፡ ባህሊ ምንባርን ክብርታት ሕብረተ-ሰባትን. . . ከይተቐየረን ከይተጸልወን ኣይተረፍን። ከም ሳዕቤን ናይ'ዚ ድማ፡ ፍትሕ ብደረጃ ዓለም እናዛየደ ይመጽእ

ኣብ ሃገርና፡ ተርእዮ ፍትሕ፡ ዝጋገን እኳ እንተ ዘይኮነ፡ ዘዚ ግን ኣይኮነን። ማሕበራዊ ጥመረት እንተ ላሕሊሑ፡ ውልቃውነት እንተ ዓብሊሉ፡ ፍትሕ ክቀላቐልን ምስ ፍትሕ ዝመጽኡ ማሕበራዊ ጸገማት ክርእዩን ግድን ስለዝኾነ፡ 'ውሑጅ ከይመጽአ መንገዲ ውሑጅ ጽረግ' ከም ዝበሃል፡ ኣብ'ዚ ዘተኩረ ገስጋስን ንቕሓትን ምግባር ከድሊ እዩ። እቲ ብቑዳምነት ክግበር ዘለዎ፡ ቀንዲ ረቛሒታት ንፍትሕ እንታይ ምዃኖም ምልላይ እዩ። ብድሕሪ'ዚ ድማ፡ ኑቶም ዝተለለዩ ጠንቅታት መፍትሒ ኣናዲኻ ስጉምቲ ምውሳድ።

መጻምዲ ዝኸውን ሰብ ምምራጽ፡ ሓደ ካብቶም መውሰቦ ኣብ ምኽያድ፡ ሓዳር ኣብ ምምስራት ከምኡ'ውን ስድራቤት ኣብ ምምስራት ዘገድስ መሰረታዊ ረቛሒ እዩ። መጻምዲ ምምራጽ፡ ታህዋኽ ዘይብሉ፡ ብልዑል ኣፍልጦን ንቕሓትን ዝተሰነየ ትዕግስትን ልቦናን ዘለዎ ክኸውን ይግባእ። ማዕዳ ወለዲ ወይ መቕረብ ምስማዕ'ውን ሓጊዚ እዩ። እቲ ሓቂ እዚ ከሎ፡ ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ መጻምዲ ኣብ ምምራጽ ዝፍጸም ዘሎ ተርእዮ ግን፡ ሰክፍታ ዘይፈጥር ኣይኮነን። ንትርጉምን ኣገዳስነት ናይ መውሰቦ እውን ዝፈታተን ዘሎ እዩ። ብታህዋኽ እናተፈጸሙ ጉዳይ ፍትሕን ካልእ ማሕበራዊ ጸገማትን ዘኸትሉ ዘለዉ

መውሰቦታት፡ ኣብ'ቲ ሓቀኛ ማስመርም ንኽኣትዉን ንኽብርታት ሕብረተሰብ ከንጸባርቑን ምእንቲ፡ ቅልጡፍ ቀላሒታን መኣረምታን ምግባር፡ ዋሕስ ሕብረተ-ሰብን ሃገርን ምዃኑ ዘይከሓድ ሓቂ ኩይኑ ኣሎ።

ኣብ ሓዳር ዘይምርድዳእ ኪጋጥም ንቡር እዩ። እንተኾነ፡ ኣብ ክንዲ ልዙብ ኢልካ ምፍታሑ፡ ተቐዳዲምካ ናብ ዘይተደለየ ምፍትሓሕ ወይ ጉንጺ ምእታው ኣይግባእን። ጸገም ኪጋጥም ከሎ፡ ኣብ ክንዲ ነገራት ናብ ምህዳእ፡ ንነገራት ናብ ምገህሃር ምቕድዳም፡ መፍትሒ ጸገም ክኸውን ስለ ዘይክእል፡ ብፍላይ መጻምድቲ ክቐሕሉ ዘለዎም እዩ። ማዕረ-ማዕረኡ፡ ተራን ኣበርክቶን ዘመድ-ሽማግለ'ውን ኣብ ግምት ክኣቱ ኣለዎ። ይኹን'ምበር፡ ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ፡ ከም ዘመድ ሽማግለ ተባሂሎም ዝርከቡ ሰባት፡ ከም'ቲ ዝድለ ኣድማዕቲ ዘይምዃኖም ይግለጽ እዩ። "ናይ ሎሚ ዘመድ ሽማግሌ ዓቕሊ ዝውሕዶም፡ ዋጋ ከፊሎም ኑቲ ሓዳር ናብ ንቡር ንኽመልሱ ድሉዋት ዘይኮኑ፥ ረብሓታቶም ዘቐድሙ፡ ጻማ ዝሓትቱ፡ ኩነታት ቈልዑ ኣብ ግምት ከየእተዉ ካብ ኣፍ ቈልዑ ዝምንዝዑ. . . እዮም" እናተባህለ እውን ይንቀፉ እዮም። እዞም ከም ዘመደ ሽማግለ ተባሂልና እንምረጽ ዘለና ሰባት፡ ሓላፍነትና ኑቲ ኣብ ሞንጎ መጻምድቲ ተፈጢሩ ዘሎ ጸገም ብዘየገድስ ኣጸኒዕና ንምፍታሕን ኑቶም መጻምድቲ ኣረዲኢእናን ይቕረ ኣብሂልናን ናብ ንቡር ንምምላሶም ምዃኑ ኣይንዘንግዖ። እዚ ክበሃል ከሎ ግን፡ ብቕኑዕ ልቢ ተበጊሶም፡ ዝተዋህቦም ሓላፍነት ከይዘንግዑ፡ ዝተዓጽሱ ዝጸርቁ ዘመድ ሽማግለ ከምዘለዉ ምጥቃስ ከኣ ኣገዳሲ እዩ።

ኣደራዕ ናይ'ዚ ኩሉ ጸገማት፡ ብቐንዱ ኣብ ደቂ-ኣንስትዮ' እዩ ዝወርድ። ኣብ ፍትሕ ዝወደቓ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ኣብ ስራሕ ገዛን ምዕባይ ቈልዑን ከይተሓጽረ፡ ኣብ ንኣሽቱ ንጥፈታት እናተዋፈራ እየን ሂወተንን ሂወት ደቀንን ክዐንግላ ዝፍትና። ይኹን'ምበር፡ ሓዳር ብዘይ ደጋፊ ቀሊል ብዘይ ምዃኑ፥ ከቢድ መቑሰልቲ ከሓልፋ፡ ኣብ ዘይዕድሚኣን ክኣርጋን ግዳይ ዝተፈላለየ ሕማማት ክኸኑን ይግደዳ። ማዕረ ማዕረኡ'ውን፡ ኣብ'ቶም ብሰንኪ ፍትሕ ጉዳይ ዘኾኑ

ዘለዉ ቈልዑ ዝርኣ ማሕበራዊ፡ ቀጠባውን ስነ-ኣእምሮኣውን ጸገማት ዕሽሽ ተባሂሉ ዝሕለፍ ኣይኮነን። መጽናዕቲታት ከምዝሕብሮዎ፡ ኣብ ዝተፋትሐት ስድራ ዝዓብዩ ቈልዑ፡ ኣብ ትምህርቶም ትሑት ዝበሉ፡ ኣብ ስነ-ምግባሮም'ውን ብዙሕ ጸገማት ዘንጸባርቑ ምዃኖም እዩ። ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ልዕሊ'ቲ ጉዳይ ፍትሕ ዘኾኑ ሰብኣይ ዘሰዕብ - ማሕበራዊ፡ ቀጠባውን ስነ-ኣእምሮኣውን ጸገማት፡ ከቢድ ምዃኑ ክዘንጋዕ ዘይብሉ እዩ። እዚ ኩሉ ዘርእየና፡ ፍትሕ ኣብ ኩሎም ኣባላት ናይ'ታ ስድራ ከቢድ ጸገምን ብደሆን ዘኸትል ምዃኑ እዩ።

ኣብ መደምደምታ፡ ተልእኾን ዕላማን ሚኒስትሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን፡ ኣብ ኤርትራ ማሕበራዊ ፍትሕን ማሕበራዊ ማዕርነትን ምስፋን እዩ። ነዞም ዕላማታት ንምትግባር፡ ምስ ካልኦት መሻርኽቲ ኣካላት ብምውህሃድ ዓቕሙ ዝፍቅዶ ይሰርሕ ኣሎ። ምሕያል ደቂ-ኣንስትዮ፡ ኣብ ምዕባለ ሃገር ወሳኒ ረቛሒ ስለዝኾነ፡ ቁጠባዊ መኻብሮኣን ንምምሕያሽ፡ ኣብ ምድጋፍ፡ ኣብ ምሕላቕን ስልጠና ኣብ ምሃብን ሓያል ጻዕሪ የካይድ ኣሎ።

ምሕያል ደቂ-ኣንስትዮ ኣገዳሲን ኣድላይን ምዃኑ፡ መብዝሕትኦም ደቂ-ተባዕትዮ ኣፍልጦ የብሎምን ክበሃል ኣይከኣልን። ደቂ-ኣንስትዮ እንተ ሓይለን እውን ብቐንዱ ቀዳሞት ተረባሕቲ ደቂ-ተባዕትዮ እዮም። እንተኾነ፡ ውሑዳትን ጌና ካብ ድሑር ኣመለኻኽታ ዘይተናገፉን ደቂ-ተባዕትዮ፡ ክብሮምን መዝኑቶምን ከም ዝተመንጠሉ ስለዝርእይዎ፡ ንማዕርነትን ክብርን ደቂ-ኣንስትዮ ዘይቅበሉን ብጉበሪ ዘይሰርሕሉን ከምዘለዉ ፍሉጥ እዩ። ኣብ'ዚኦም ዘተኩረ ገስጋስን ኣስተምህሮታትን ምሃብ ቀዳማይ መፍትሒ ናይ'ዚ ጸገም'ኳ እንተኾነ፡ እዞም ከምዚኣቶም ዝኣመሰሉ ደቂ-ተባዕትዮ ኣብ'ቲ ቅኑዕ ማስመርም ክሰቡ ዝመጽኡ፡ ኩሉ ሕብረተሰብ ያዕ እናበለ ክእርሞምን ክገንሖምን ሓላፍነቱ ምዃኑ ክፈልጥ ይግባእ። ንደቂ-ኣንስትዮ ግዳይ ዝኮኑ ድሕረት ባህልታትን ልምድታትን ንመውሰቦ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ እናኣእተዉ ፍትሕ ዘሰዕቡ ኣተዓዳታትን መኽሸሮ ባህልናን ክብርታትን ምዃኖም ተረዲእና፡ ብሓባር ክንቃለሶም የድሊ።

ደብሳይ ሓደሽ
ኣሃዱ ኣረጋውያንን ግዳያት ማሕበራዊ ሕሰምን

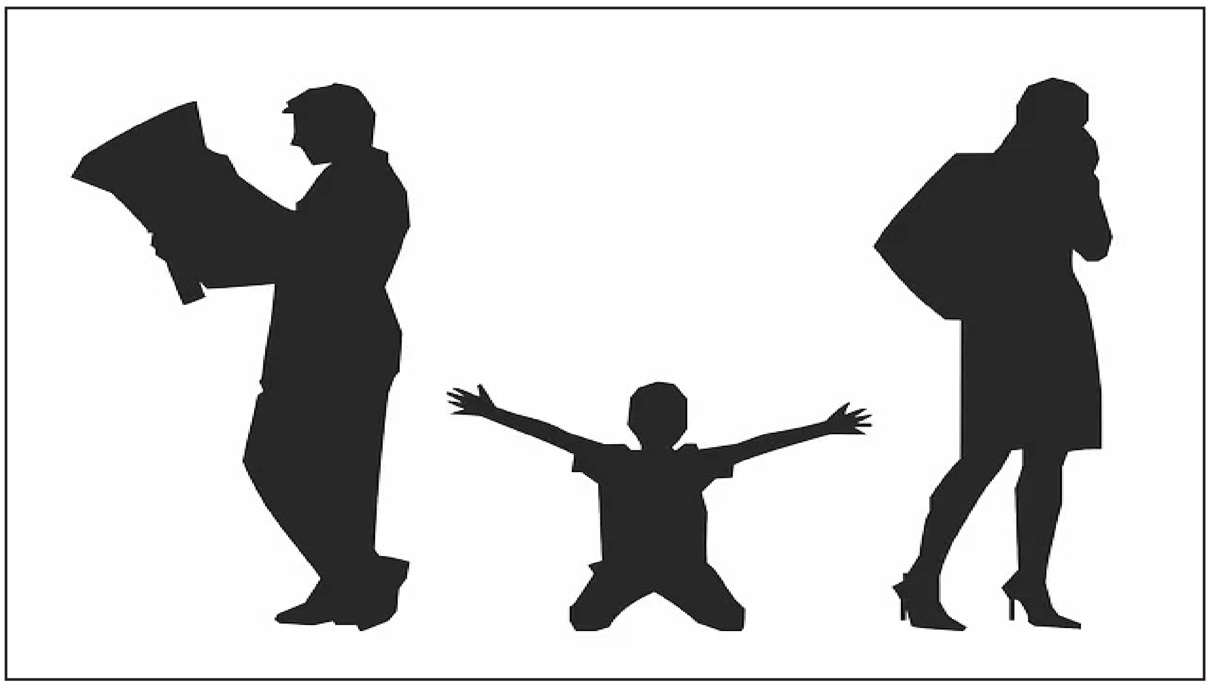

ዳየሪ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ምልሶት ዘንቀሎ ዝኽሪ

20 ግንቦት 2005

ንደቀይ ዝኸውን መዘከር ክጽሕፍ ምስ ሓሰብኩ'የ ዳየሪ ምጽሓፍ ጀሚረ። 'እቲ ዝሓለፈ ህይወተይ ዘይጽሓፍኩዎ ሕጂ እንታይ ኢለ ክጽሕፍ?' ኢለ እሓስብ ነይረ። ንደቀይ ኢለ ዝሓዝኩዋ መዝገብ፡ መዝገበይ ኰይና። ኣጋጣሚታት ባዕሎም፡ ንድሕሪት ተመሊሰ ክጽሕፍ ይድርኹኒ ኣለዉ። ሕጂ ቲቪ እናረኣኹ ተጋደልቲ ገዛኦም ዝኣተዉሉ ኣጋጣሚ ክረአ ጸኒሑ። ኣነ ኸኣ ካብ ኣገልግሎት ዝምለሰላ ዝነበርኩ መዓልቲ እዝክራ ኣለኹ።

***

ሓንቲ መዓልቲ 1997

ገዛና እምለስ ኣለኹ። ልዕሊ 18 ኣዋርሕ ተፈልየ ጸኒሐ። እቲ ተወሊደ ዝዓበኽሉ ገዛውቲ ከይጠፍኣኒ እፈርሕ ኣለኹ። ከምዛ ቅድር ኢሉ ዝጸንሓኒ ይመስለኒ ኣሎ። ኣቦይን ኣደይን ኣሪገም፡ቈልዑ ገዛውትና ጉቢዞም፡ ተኺለያ ዝኸድኩ ተኸሊ ወይኒ ፈርያ፡ ኣወልኬር ካብቲ ዓዲ ጠፊኡ ዝጸንሓኒ ይመስለኒ ኣሎ።

ኣወልኬር! ኣወልኬር! ከምኡ ሕሱም ወዲ ርእየ ኣይፈልጥን። ዘየቀራርበና ዓበይቲ ምኽንያታት እናሃለው፡ ብሕቶ ፍቕሪ ረብሪበ'የ። ዘፍቀረ ዕውር'ዩ እንተ በሉ፡ ንኣወልኬር ርኢ'ኻ፡ ከይፈተ'ኻ ዕውር ጥራይ ዘይኮነ ጸማም'ውን'ዩ ኢልካ ትኣምን። ኣነ ክፈቱን ክጸልእን ኣይክእልን'ድየ ዓለይ። ምኳን ከምኡ ኢሉ ዝሓስብ ወዲ የለን። ኵሎም ጥራይ ይፍተዉ'ምበር፡ ናታ ምርጫ ኣይንታዮምን'ዩ። ኣወልኬር በቲ መማህርተይ፡ በቲ ኸኣ ዓርኪ ጎሮቤተይ ስለ ዝነበረ፡ ብዙሕ እዋን ክንራኸብ ግድን ነይሩ። ክኣቱን ክወጽእን ደው ኩብለኒ ኣለዎ። ኣነ ኸኣ ካብ መሓዙትካ ተፈሊኻ ደው ምባል ኣዝያ ተጽልኣኒ ነገር'ያ። እቲ ስድራ ትርሓስ ኣብ ገዛ ዝቋየቘዋ፡ ኣብ ገዛና ክሰምያ ድሌት ኣይነበረንን። ሕጂ ክትሓስቦ፡ ኣቦይ ብመዓር ገይሩ ሓጹር ሰሪሑለይ እዩ። እንዳ ትርሓስ ክቋየቑ ከለው፡ "ትዕግስቲ ጓለይ፡ ኣነን ስኽን ከምዚ ዓይነት ቈይቍ ኣይንገብርን ኢና፡ " ይብለኒ ነይሩ። በዚ ኣርእስቲ ስለ ዘየዛረብኩዎ የድንቐኒ ነይሩ። ነዛ ኣድናቖት ከፍርሳ ኣይድልን ነይረ። ኣብ ገዛውትና ምስ ኣወልኬር ደው ኢለ ክርአ ድማ ኣይተዋሕጠለይን። ብፍላይ ተደጋጋሚ ክረኽበኒ ምስ ጀመረ፡ እንታይ ከም ዝገብር ጨኒቐኒ። መጺኡ ከም ዘሎ እንተ ፈሊጠ ካብ ገዛ ኣይወጽእን'የ። ...

"... ኣውቶቡስ ዓይኒ ቀርሺ

ሓዲግክኒ ኣይትግሺ..."

ወዲ ከረን ደርፌ ጀሚሩ። ከረን ሓሊፍናያ ኢና። ወዲ-ከረን ምውራድ ኣብዩና። ምሳና ኣስመራ

በጺሑ ክምለስ'ዩ። ዝወርድ መሲሉና ንብዓት ቍጽርጽር ኣቢልና። ኣብ ገዛ ዝናፍቖም ዝናፍቖዎ ስድራኡን ፈተውቱን ኣለዉ። ኣብዛ ዓመት ዘይትመልእ ግዜ፡ ፍሉያት ኣሕዋት ኢና ኴንና። ናይ ኣወልኬር ክቕጽለልኪ።

... ኣወልኬር ጨካን'ዩ። ካብኡ ዝገደደት እታ ዘይትሰበር በትሪ ኣባሓጎኡ። ኣባሓጎኡ ብዘይካ እታ ኣብ ሓዊ ተጸልያ ከውሒ ዝኾነት፡ ጸለሎ ዝሓለፋ ቀጣን በትሪ ዝገደፍሉ የብሎምን። ልቦናኦም፡ ትዕግስቶም ፍቕሮም ምስኦም ሒዘሞ ከይዶም፣ ንዕኡ ንሳ ኣውሪሶሞ። "እዚኣ ናይ ኣባሓጎይ እያ። ትርእያዶ ኣለኺ፡" ይብለኒ። ኣነ ኸኣ ገጸይ መስኪንኪን የብላ፣ ካልእ ኣማራጺ ኣይነበረንን። ኣወልኬር ከም ዘፈትወኒ ኵሉ ሰብ ከም ዝፈለጠ ኣልማዝ መሓዛይ ነጊራትኒ። ኣወልኬር ኖን ነዋልድ ንኣወዳት'ውን ሰይጣኖም ስለ ዝነበረ፡ ሓደ ጽቡቕ ነገር'ዩ ኢለ ኣሚነ። ነዚ ነገር ፈሊጡ ዝቐርበኒ ወዲ የለን፣ እንተ ዘየሎ ምስ ኣወልኬር ነገር ምዕዳም'ዩ። ንዓይ ከኣ እቲ ግጥም ውሒድለይ። ሓንትን መራርን ግጥም ምስ ኣወልኬር ጥራይ ኮነትለይ። ካብ ቤት ትምህርትና ወጺእካ ነዊሕ ጽምዋ ዘለዎ መገዲ ኣሎ። ክንደይ ግዜ ድሕሪ ተመሃሮ ተሪፈ፡ ብ"በትሪ ኣባሓጎይ" ተመሺሊጠ እየ። ኣብ ገዛውትና ኸኣ ከምዛ ሰላም ዝብለኒ ኢዱ ሰዲዱ፡ ንብዓት ክሳብ ዝቋጽር ኣእዳወይ ይቕርቅረኒ። ኣነ ቍሒመያ እኸይድ ነይረ። ሰላም ከይገበርና ኸኣ ንሃገራዊ ኣገልግሎት ወሪዱ። ኣነ'ውን ኣብ ዝቐጸለት ዙር ደድሕሪኡ ሰዒበ። ንሱ ኣቐዲሙ ኣገልግሎቱ ወዲኡ እዩ። ተስፋ እገብር ሓዲኡ ኰይኑ ክኸውን!። ኣብ ዓዲ ክጸንሓኒን ክርእዮን ኣይደልይን እየ። ሕጂ ከምቲ ቀደም ከይክጥቅጠኒ ኣይፈርህን እየ። ዋላ ሓንቲ ዘጠራጥረኒ የብለይን። ብቐደሙስ መዓረ ክንድኡ ዘፍርህ'ኮ ኣይነበረንን። ሕጂስ ንሱ'ውን ለቢሙ ይኸውን እዩ። ኣብቲ ኣሃዱኡ ከማይ ብጾት ረኺቡ ይኸውን። እቲ ሕውነታዊ ፍቕሪ፡ ምትሕልላይ፡ ምክብባር፡ ኣክንዲ ብጻይካ ምሕላፍ ምሂረናለይ ክኾና ተስፋ ኣለኒ። እንተ ዘይኮነ ኸኣ ለቢሙ ይኸውን። ኣነ ተቐይረ ከም ዝምለስ'ውን ፈሊጡ ኣሎ።

መጀመርታ ምስ ካሕሳይ በርሀ "ሰገን ክኽተለኪ .... ሰገን እግሪ እግርኺ..." እናበለ እግሪ እግረይ ከይመጽእ ሳሕቲ የፍርሓኒ ነይሩ። ሳዋ ምስ ኣተና ኵሉ ነገር ኣብ ወርሒ ዘይመልእ ግዜ ተቐይሩ። ኣወልኬር ካብ ኣእምሮይ ጠቕሊሉ ጠፊኡ ጸኒሑ። ሕጂ ምምላስ ምስ ኮነ፡ ናይ ገዛ ኵሉ ስለ ትዝክር፡ ኣወልኬር ተዘኪሩ። "በትሪ ኣባሓጎይ" ኣብ ዝባነይ ዘይድምሰስ በሰላ ኣለዋ። ከይተፈለጠኒ ካብ ኣወልኬር ዝተማሃርክዎ ብዙሕ ጭካነ ኣሎ። ቍሩብ እንተ ዝጸንሕ ዘደንግጸኒ ወዲ ኣይምረኸብኩን መሰለኒ።

ካብ መሰርዐይ ዝነኣስኩ ኣነ'የ። ዳርጋ ኣብ ሓይልና'ውን። መጀመርታ መዓልቲ ክንትኵስ ምስ ከድና፡ ኣንፈጥፌጠ ብረት ምሓዝ ኣብየ። ቅድመይ ኣብ ሕቖኣን ኮፍ ኢሎም ከተኵሰወን ስለ ዝረኣኹ፡ ነብሰይ ክሕግዛ ደልየ ኣብዩኒ። "እሞ ጸላኢ እንተ መጺእክን ደኣ እንታይ ክትገብራ ኢኺን፡" ዝብል ዘረባ ምስ ሰማዕኩ፡ ኣብቲ ታርጌት ምስሊ ኣምሓሩ ዘይኮነ፡ ምስሊ ኣወልኬር'የ ኣቐሚጠ። ከምታ ዘሳቐየኒ ከዘራርጦ ተራእዩኒ። ሓንቲ ክሳብ ዝትኵስ ወላእላእ ኢለ። ደሓር ግን ጥይት ዘይወሰኹኒ ኣማሪረ።

"... ማ'ዛይ ማ'ዛይ.....

ማይዶ ክማላኣልኪ በታ ኣጎዛይ...."

ደርፌ ቀይሩ ወዲ-ከረን ኣስመራ ክንኣቱ 20 ኪሎ-ሜትሮ ተሪፉ ኣሎ።

***

ድሕሪ ሰሙን

ኣልማዝ መሓዛይ ካብ መገሻ ሎሚ ኣትያ። ገዛ እትው ክትብል ከም ዝተመለስኩ ሰሚዓ ሻቡ ክትርእየኒ መጺኣ። ተሓቛቚፍና፡ ናይ ናፍቖት ነቢዕና። ምስ መሓዛይ ንእሽተይ ነገር ንሓደና እንተ ኣጋጢማ ብሓንሳእ ኢና ንነብዕ። ሓንሳእሲ ተኹራሪና እንተ ቐኒና፡ ክንራኸብ እንከለና ብንብዓት ኢና ንዕረቕ። ናፊቐያ'የ። ብዓቢኡ ብድሕረይ ዝኾነ ዘበለ ዕላል ካብ ኣልሙዛ'የ ክጽበ ጸኒሐ። ስቴሽንና ፍልይቲ ስለ ዝኾነት። ንኽንደይ ደቒቕ ተሓቋቝፍና ጸኒሕና ኣይተረዳኣንን። ገዛና ባዕሎም ፈልዮሙና። ዋላ ኮፍ ምስ በልና ጸጺንሕና ትሕቝቝፍ ነብል። መጀመርታ ዕላል ኣብዩና። ደሓር ድሕረይ ዝተፈጸመ ዘገድሰኒ ዝበለቶ ዜና ኣዕለላትኒ። ኵሉ ተራ ዕላል (ንእሽተይ ከኣ ሕሜታ) እዩ ነይሩ። ሓንቲ ተገድስኒ ዝነበረት ዕላል ኣወልኬር'ያ። "ኣንቲ ናይቲ ኣወልኬር ከኣ'ባ ከዕልለኪ፡" ምስ በለትኒ ብስንባደን ህንጡይነትን እንታይ ዓይነት ምንቅስቓስ ገይረ ኣይተረዳኣንን። ንመሓዛይ ግን ኣገሪሙዋን ኣሰሒቕዋን። "ኣወልኬር እቲ ዋዒኡ ከምኣ ኢሉ'ሎ። ግና ወርዚዩ። ጸርፌ ተሪፉ ምውቕ ሰላምታ ዘጽግበካ ሰብ ኰይኑ። ኣእዳው ንማህረምቲ ጥራይ ወስ ዝብላ ዝነበራ ንሰላምታ ኰይነን። እተን ጸለለል ዘብለኦ ግን ኵለን ኣየወጽኣሉን ኣለዋ። ኣብ ጽቡቕን ሕማቕን ይሕወስ። ካልእ ገጽ ኣወልኬር ርኢና" ኢላ ኣዕለላትኒ። ምሳይ ክራኸብ እንከሎኸ ከመይ ክኸውን'ዩ ክሕስበኒ ጀሚሩ። ዋላ ተሓቢአ ክርእዮ ደልየ፣ ካብ ኣራግጻኡ እንታይ ክገብር ምኳኑ ጽቡቕ ገይረ እፈልጦ ነይረ'የ። ዓርኪ ኣወልኬር ዝኾነ ጎረቤትና፡ መመጺኡ የዕልለኒ እዩ። ብዝዕባ ኣወልኬር ኣየዕልለንን እዩ። ኣነ'ውን ምሕታቱ ኣጽሊኢኒ።

***

ድሕሪ ሸሞንተ ዓመት

ክሳዕ ሎሚ ኣይተራኸብናን። ሓደ መዓልቲ ክንራኸብ እደሊ ኣለኹ። ካብ ወራራት ወያነ ብሰላም ወጺኡ ይኸውን፣ እንተ ዝስዋእሲ ምሰማዕኩ። ከም ገለ እዘን ደቀይ ምስ ጉበዛ ከንብብኦ እየን። ምእማኑ ከጸግመን ምኳኑ ፍሉጥ'ዩ። ጕራዙ ሎምን ንሕና ዝነበርናሉን ድሮ ዓቢ ለውጢ ገይሩ ኣሎ። ኣወልኬር ግን ድሓን! ሓደ መዓልቲ ክረኽቦ'የ። እንታይ ምበለ ይኸውን? "ኣይዘከርኩኽን፡" እንተ በለኒኸ። ኣይረድ! ንበሰላይ ብሓዊ ምትኳስ'ዩ፣ ዝገደደ ቃንዛ።

ትዕግስቲ በረኸትኣብ

ክትበሪ ቀሪብኪ ኢኺ

31 ሓምለ 2022

4:00 ድ.ቐ.

እኽልቲ ክበሃል ክልተ ዓመት እየን ተሪፉናኒ። ካብ ዓመት ዓመት ንዘዋህልሎ ዘለኹ ሚኒማ ናይ ምንባር ከማዕብሎ፡ ኩሉ ግዜ ኣብ ጒዕዞ'የ። መበል ዓሰርተ ሓሙሸተ ዓመተይ ትማሊ ተወዲኣ። ሎሚ ኸኣ ፈላሚት ናይ ዓሰርተ ሽዱሽተ ዓመት እያ። ክትቀራረብ እንከላ ዝኾነና ከመይ ኣቢለ'የ ክነግረኪ? ኩሉ ምለይ'ዩ ዝበራበር። ንኽብዕላ ዘሎ ሸበድበድ ናይ ገዛና፡ ካልእ መኣዝን ናይቲ ሓጐሰይ'ዩ። ብድሮ ዝጀመርክዎ ጸብጻብ ሕሉፈይ ገሊኡ የስሕቐኒ፡ ገሊኡ ኸኣ 'ስንኺ ንኸሲ'ዩ' ዝብለኒ። ናይ መወዳእታ ጌጋ ክትኮነለይ'የ ዝምነ። ትምክሕቲ ከይመስለኪ ዳየረይ። ጭንቂ ስርሑ ኣይገድፍን እንድዩ፣ ኣብ ዝዘረዓኒ ቅነ ዘይምምካተይ ሕመቐይ ተቐቢለዮ'የ። ስዕረትካ ምቕባል ኬፍ'ዩ ዝህበኒ። ካብ "ብሰንኪ..." እናበልካ ግናይ ምጽባሕ፡ እታ ዝተቐረበት ምቕማስ ትሓይሽ። ሕድገት ዝህበሉ ኣርእስቲ ሓንቲ'ያ ዘላ። መዓልታ ኣኺሉ ክምስታይ ከም ጨራ ጸሓይ ኣብ ትርኢቱ ከዕልበሉ፡ ንሱ'ውን ጌጋኡ ክርዳእ ተኽእሎ ትኸውን። "ዘይኣፍቀርክኒ" እናበለ ደስታይ ከብርረለይ መዓስ ደስ ዘብል ኰይኑ። ሰላም ዘይበልክኒ እናተባህለ ክንደይ ሓሊፉ። መቸም ዘይማዕቐንካ መዓስ ይኣኽለካ ኾይኑ። ዓቐኑ ዝፈላለ መላግቦ ከመይ ኢሎም ይላገቡ? ውህደቶም ስለ ዘየለ ለውጢ የለን። ኡ...ፍ ቅጭ! ኣብ ክንዲ ናይ መበል 16 ዓመትይ ዘዕልለክስ...። ከምዚ ኣብ እምኒ ዝተወቕረ ኰይኑ፡ ዝርሳዕ ኣይመለንን።

ገዛና ብመብራህቲ ተሰላሊ፡ መዓልተይ ከተእንግድ ወቓቒባ። በታ ኣብ መጽሓፍ ጽላሎት ሻህራዛድ ዘላ ሓትነይ ሻሻ፡ ዝጠመቕኩዋ ሓትነይ ዝቐነኣት'ያ ትመስል። ኣበይከ ኢላቶ። ንዓይ ተበሂሉ ዝተሸመተ ኩሉ ተዋዲዱ። መደባተይ ጅምር ከብል ዕዱማት መሓዙተይ ከም ዝደንጐዩኒ ተዘኪሩኒ። ዘይመጸስ እዚ ደስደስ ሓለፎ። ዳየረይ ዘርጠብ-ጠብ እናተበህለ ገዛ ዓሚራ። ሕጉስ'የ ኢለ። ካርተሊና ሰናይ ትምኒት ፈልፊሉ። ኣብ መወዳእታ ንዘሎ ምግምጋም ከኣ መፋናዊ ኣላ። ክሳዕ ሽዑ ጸጽብቐ ንዓይን ንዓኽን።

ኣርሱ መሓዛ ኣምለሰት

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዕዳጋ እኽሊ

ከሳሲት ወ/ሮ ጽገሬዳ ካሕሳይ ኣድሓኖም፡ ተኸሳሲ ኣቶ የናታን ተስፋይ የሲፍ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን30/5/24 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋብኣያ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ድባርዋ

እማሃጼን ሃይሉ ዘርኣጽዮን ምባል ተሪፉ፡ እምሃጼን ሃይለስላሴ ዘርኣጽዮን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ የርዳኖስ ኣብርሃም መንግስቱ፡ በዓል ቤተይ ዳዊት ወልደገርግሽ ረዳ ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጀመርያ ማለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ቅሳነት ካሕሳይ መዝገበ ምባል ተሪፉ፡ ቅሳነት በረኸትኣብ ኪዳንማርያም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ደቡብ መንደፈራ

ገብረእየሱስ ረዘነ ሓጎስ ምባል ተሪፉ፡ ገብረክርስቶስ ረዘነ ሓጎስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ከሳሲት ወ/ሮ ሚሪ ሃይለ ገብረሂወት፡ ተኸሳሲ ኣቶ ሰመረ ዘርኢግዜ ሰለቡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን30/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

ወ/ሮ ሰንበቱ ገብረወልዲ ወልደገርግሽ፡ ወደይ ሃይለ ኣቦመልከ ሃይለ ስለዝተሰወአ፡ ኣነ ወራሲት ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ት/ዕድመ ሳይሞን ሰለሙን ተወልደ ምባል ተሪፉ፡ ሳሙኤል ሰለሙን ተወልደ ተባሂሉ ይተኣረመሉ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሄኖክ ሰረቐ መልኣከ ምባል ተሪፉ፡ የኡል ሰረቐ መልኣከ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኢሲያስ ዑቕባይ ተስፋብሩኽ ምባል ተሪፉ፡ ኢሲያስ ዑቕበ ተስፋብሩኽ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ደቡብ ዓዲ ኳላ

ወ/ሮ ኣስካለ የውሃንስ ሃይሉ፡ ጓለይ ቅሳነት ብርሃ ገብረሚካኤል ንልዕሊ 8 ዓመት ደሃይ ስለዘይብሉ፡ ጥፍእቲ ምዃና ይተኣወጀለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ፈሽን እዮብ ማሰፍን ምባል ተሪፉ፡ ፈሽን እዮብ ንጉስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

በረኼት ገብረማስቀል ኪዳነ ምባል ተሪፉ፡ ሳሚኤል ገብረማስቀል ኪዳነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሳሚኤል ሃይለ ክፍለ ምባል ተሪፉ፡ ብርሃ ሃይለ ክፍለ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሄርሞን ኣርኣያ ገብረኪዳን ምባል ተሪፉ፡ ያፊት ኣርኣያ ገብረኪዳን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ገብረስላሴ መዜን ገብረኪዳን ምባል ተሪፉ፡ ክብሮም መዜን ገብረኪዳን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኣርሴማ ዳዊት ተስፉ ምባል ተሪፉ፡ ሳምራዊት ዳዊት ተስፉ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሳሚ ሻባይ መዛነ ምባል ተሪፉ፡ ኣዳም ሻባይ መዛነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ንግስቲ ኪዳነ እያሱ፡ በዓል ቤተይ ተስፋይ ንጉሰ ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጀመርያ ማለይ ይተሓለወለይ፡ 2 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ወ/ሮ ሄለን ረድኢ፡ ሓፍተይ ኣስካሉ ረድኢ ገብረሚካኤል ስለዝዓረፈት፡ ብስማ ዝተመዝገበ ትካል መሸጣ ሰፋይ ክዳውንቲ ሬዲሜድ ስለዝዘበትኒ ክጸድቀለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ የርዳኖስ ወልዱ ተስፋይ፡ ኣቦይ ተስፋይ መንግስቱን ኣደይ ትብለጽ ዘወልዲን ስለዝዓረፉ፡ 4 ደቆም ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰገነይቲ

ወ/ሮ ሓዳስ ማሕረይ እማኑ፡ በዓል ቤተይ ነጋሲ ገብረስላሰ ዓንደንኪኤል ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጀመርያ ማለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን30/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ደቡብ ዓዲ ቐይሕ

ከሳሲት ወ/ሮ ፍዮሪ ተወልደ ገብረሚካኤል፡ ተኸሳሲ ኣቶ መንግስትኣብ ኣኽዘ ብርሃ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን7/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

ወ/ሮ ሙብራሂት ሰለሙን በየነ፡ በዓል ቤተይ ስለዝዓረፈ፡ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረት ኣነ ምስ 3 ደቀይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

መሓመድሰሊሕ ኣደም ምባል ተሪፉ፡ ሰሊሐ ኣደም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን20/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ኣድሓነት ተስፋይ ኪዳነ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ግርማይ ብስራት ጠዓመ፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን27/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

ወ/ሮ መርሃዊት ተስፋዝጊ ገብረሂወት፡ ተኸሳሲ ኣቶ ሓደሽ መብራህቶም ወልደሚካኤል፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን27/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

ዓብዱ ሐሰን መሓመድሳልሕ ምባል ተሪፉ፡ ዓብዱራሕማን ሓሰን መሓመድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ኣለማሽ ገብሩ ሃብተስላሴ፡ በዓል ቤተይ ኣፈወርቂ ሃንስ ተስፋማርያም ስለዝዓረፈ፡ ኣነ ምስ 10 ደቁ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን3/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ኤልሳ ገብረእግዚኣብሄር መሓረና፡ ስም ጓለይ ሂወት ምባል ተሪፉ፡ ሚሪ ተባሂላ ይተኣረመላ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኣብረሀት ይከኣሎ ሰጋለት ምባል ተሪፉ፡ ኣለም ይከኣሎ ሰጋለት ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን27/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሰለሙን ቀሺ ዓንደም ክፍሉም ምባል ተሪፉ፡ ዳኒኤል ቀሺ ዓንደም ክፍሉም ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ከሳሲት ወ/ሮ በለጹት ከሰተ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ክብሮም ዘርኣም መሓረና፡ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን16/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

በሪሃ ይከኣሎ ሰጋለት ምባል ተሪፉ፡ ዚያዳ ይከኣሎ ሰጋለት ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን21/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰንዓፈ

ጺጋይ ኣብረሀ ተኽሉ፡ ኣዴና ለተብርሃን ወልደሚካኤል ሳህለ ስለዝዓረፈት፡ ኣነ ምስ 8 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን25/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ናህም በየነ ምባል ተሪፉ፡ ናህም በየነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ጉዑት ፍጹምብርሃን፡ በዓል ቤተይ ተኽለ ገብረመድህን ስለዝተሰወአ፡ ኣነ ምስ 5 ደቀይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ከሳሲት ኣዘውት ገዚኢ ገብረመድህን፡ ተኸሳሲ ተኸለማርያም ብርሃ ረዳ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን20/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡፡ እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክረአ ምዃኑ ፍለጥ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ፈሩዝ ስበሓቱ ጺጋይ ምባል ተሪፉ፡ ሳሮን ስበሓቱ ጺጋይ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ማሰረት ተስፋጋብር ዑቕበ ምባል ተሪፉ፡ ሰሚራ ተስፋጋብር ዑቕበሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ተማ/ፈሽን ተኽልኣብ መድሄ ምባል ተሪፉ፡ የርዳኖስ ተኽልኣብ መድሄ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ሚካል ሾሻይ የማነ ምባል ተሪፉ፡ ሚለን ሾሻይ የማነ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ፍጹም ብርሃን ዳዊት ምባል ተሪፉ፡ ፍጹም ዳዊት ይሕደጎ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ዮዲት ኣብርሃለይ ሃይለ ምባል ተሪፉ፡ ዮዲት ኣብርሃለ ሃይለ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን17/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ተወልደብርሃን ረዳኢ ሃብተ ምባል ተሪፉ፡ ሚካኤል ረዳኢ ሃብተ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኣቶ ከሰተ ዘርሁን ሰመሃይ፡ ወ/ሮ ከበደሽ በየነ መሸሻን፡ ጓልና ኣዜብ ከሰተ ዘርሁን ስለዝዓረፈት፡ ንሕና ወለዳ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን17/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ትምኒት ዓንደም ተስፋስላሰ፡ ኣደይ ትብለጽ ገብረሂወት ገዘሀይ ስለዝዓረፈት፡ ኣነ ምስ 1ሓወይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

የውሃንስ ጠዓመ ሃብተሚካኤል ምባል ተሪፉ፡ ዓወት ጠዓመ ሃብተሚካኤል ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ተከሌዛን

ለተኺዳን ተስፋዝጊ፡ ኣቦይ ተስፋዝጊ ዘወልዲን ኣደይ ምሕረት ደብሳይን ስለዝዓረፉ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ዓንሰባ ከረን

ወ/ሮ ፍረወይኒ በረኸትኣብ፡ በዓል ቤተይ ሓደሽ ዓስቡ ዘውደ ስለዝተሰወአ፡ ንዓይ ናይ መጀመርያ ማለይ ይተሓለወለይ፡ 2 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ጺጋ ኪዳነ ገብረእግዚኣብሄር ምባል ተሪፉ፡ ጸገ ኪዳነ ገብረእግዚኣብሄር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን4/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ኣቑረደት

ቤንሀር ነጋሲ ሓጎስ ምባል ተሪፉ፡ ናሆም ነጋሲ ሓጎስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ባረንቱ

ኀይትኦም ብርሃ ሓጎስ ምባል ተሪፉ፡ ጌታሁን ገረሙ ጫላ ጁማ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ወ/ሮ ሳባ ኢሳቕ ዙርያሱ፡ ኣደይ ላውላ ላኩ ደማን ስለዝዓረፈት፡ ኣነ ምስ 1ሓፍተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ቶኾምብያ

ይሕደጎ የማነ በራኺ ምባል ተሪፉ፡ ይሕደጎ የማነ ብርሃ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን17/5/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

1ይ ቤት-ፍርዲ ዓሰብ

ወ/ሮ ሮማን ካሕሳይ፡ በዓል ቤተይ ተኸስተ ኪዳነ ገብረስላሴ ስለዝዓረፈ፡ ንዓይ ናይ መጀመርያ ማለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቁ ድማ ወረስቲ ምዃናም ይረጋገጸለም ስለዝበለት፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/6/24 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡፡

ኣደይ ወ/ሮ ከበደሽ ገብረኣብ ሓደራ፡ ኑቲ ኣብ ኣስመራ ዞባ 6 ምም/07 ጎደና ሱዳን ቁ.ገዛ 25/29 ቁ. ሎታ 1 ዝርከብ ብስም ወ/ሮ ከበደሽ ገብረኣብ ሓደራ ምስ 2 ደቃን ብቁጽሪ ወረቐት 109186 መወከሲ ቁጽሪ 103620 ዝተመዝገበ ገዛ፡ ኣብዚ ገዛ ዘለዋ ምሉእ ብጽሒታ ብውህብቶ ስለዝሃበትኒ'ሞ እቲ ኣብዚ ገዛ ዘለዋ ፍርቂ ብጽሒት ናብ ስመይ ከመሓላለፍ ስለዝደለኹ፡ ዝቃወም እንተሎ፡ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት፡ ሕጊ ብዘአዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ካዳስተርን ይቕረብ፡፡ ተቓውሞ እንተዘይቀሪቡ ግን ኦርጂናል ሰነዳተይ ኣቕሪበ ጉዳየይ ክፈጽም ምዃነይ እሕብር፡፡

መሉኸሽ ተወልደ ፍስሓ

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project.

1. **Position: Mining Project Superintendent**

Department: Mining
Number required: One (01)

Primary Purpose

- Specialize in project execution and responsible for project engineering planning, procurement, and execution of projects for expansion capital works. Knowledge transfer and mentoring is a must in this role to Engineers, Supervisors, Crew Leaders and Project Crew.
- Manage the setup of mining projects operations, crews, structure, project systems, and mining equipment.

TASK DESCRIPTION Expanded TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Project Planning and Implementation
- Manage Mining Project Team, Structure, and systems
- Reporting
- Manage mining capital project operations

UNIQUE REQUIREMENTS/OTHER INFORMATION

- Excellent interpersonal skills
- Ability to manage various mining projects at once
- Strong open pit wall knowledge and skills
- Tough minded, strong leadership ability
- Attention to detail and ability to enforce engineering standards as required by specifications
- Excellent understanding of quality management systems on complete project life cycle
- Acting in Mining Operations Superintendent as required
- Shotcrete, grouting, and cable bolting experience in the open pit highwall
- Candidate must be physically and medically fit.

Qualifications:	Knowledge and Experience
○ Bachelor's degree / Diploma in Civil/Mining Engineering or 20+ years of Machinery experience of which 10 years Projects and Supervisory experience.	○ 10-15 years of experience in large open-pit mining especially in Projects ○ Ability to lead and co-ordinate a multi-disciplinary team ○ Mine Project, Drilling, Blasting, Loading and Hauling experience and able to show delivery of performance. ○ 10–15-year experience of leading and managing project planners, project cost controllers and project estimators/QS. ○ Experience in Capital Expenditures Preparation ○ Ability to formalize engineering procedures, templates, and structures on projects ○ Advance understanding in project engineering and project life cycle management
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Leadership skill in multi-disciplinary environment, Analytical skills, Project management skills, Attention to detail, Report Writing skills, Decision making skills, Plan, organise and execution skills, Understand Machine capabilities and deliverables, Problem solving skill, Able to use GEMCOM software to review designs, Able to read maps and plans, Able to breakdown Monthly plans to deliver day to day mining strategy, Valid Drivers License, Open pit wall stability knowledge, Shotcrete, grouting, and cable bolting experience in the open pit highwall, Good knowledge in tailings facility construction Good knowledge and experience with project cost control systems and processes, scheduling and planning software including Primavera and Microsoft Project. Risk analysis, High level expertise and knowledge of Microsoft Office suit of application, specifically MS Excel, Strong understanding of construction safety and project execution, Strong Knowledge in mining capital project preparation and process Office suit of application, specifically MS Excel, Strong understanding of construction safety and project execution, Strong Knowledge in mining capital project preparation and process.	○ Strong Supervisory skills. Get things done attitude, Interpersonal skills, Ability to work under pressure, Ability to work toward strict deadlines, Assertiveness, Results oriented, Ability to multitask, Ability to work in multi-disciplinary environment.

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Indefinite**

Additional requirement for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to:

1. **Aliens Employment permits Affairs,**
   P. O. Box 7940
   Asmara, Eritrea.
2. **Mineral Resources Management**
   P. O. Box 272
   Asmara, Eritrea

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ኤርትራዊ ተቐዳዳማይ ኢንተርማርች ቢንያም ግርማይ፡ ትማሊ ኣብ ራብዐይቲ መድረኽ ጂሮ ዲ ኢጣልያ ብሰንኪ ዘጋጠሞ መውደቕቲ ካብቲ ውድድር ወጺኡ።

ጂሮ ዲ ኢጣልያ - ውዕሎ ራብዓይቲ መድረኽ

ይሸንንግሮ፡ እዛ ዝናብ ዝኻፍኣ ዝበረት ዕለት፡ ዚ. ኣብ ግራንድ ቱሩ ናይ

ቢንያም፡ ብሰንኪ መውደቕቲ ካብ ውድድር ወጺኡ

ደቒቕን 05 ካልኢትን ይመርሕ ኣሎ፣ ተማሽ ግራይንት 46 ካልኢት ድሒሩ

ሓደ ካብቶም ኣብዚ መድረኽ ናይ ምዕዋት ተኽእሎ ዝነበሮም ተቐዳደምቲ ዝበረ ቢንያም ግርማይ፡ ኣብ ውሽጢ ናይ ሓጺር ኪሎሜተር ፍልልይ ክልተ ግዜ እዩ ወዲቑ። ቢንያም፡ ፈለማ ውድድር 68 ኪሎሜተር ምስ ተረፎ፡ ዕነ ኮርን ማዕዶ ትረንተይን ምስ ዝርከቦም 10 ተቐዳደምቲ ወዲቑ። ሕክምናዊ ሓገዝ ድሕሪ ምርካቡ ድሕሪ ገለ ደቓይቕ ከኣ ኣብ የማነይቲ ሰለፉ ንዝቆሞዖ ዝበረ ቃንዛ ተጻዊሩ ዳግማይ ናብ ውድድር ተመሊሱ ነይሩ።

መድረኽ ዓወት ዝሰኣደ ናይ መጀመርያ ጸለም ተቐዳዳማይ ኢይቀደወይ። ክንዮ ሓሙሽተ ኪሎሜተር ክይተጓዕዘ ኣብ ቀጥልቀለት ንብዩ እንክሎ ብምውዳቑን ብምሽርታቱን ግዳይ ከቢድ መጉዳእቲ ክኸውን ክኢሉ። ቅድሚ ናብ ኣምቡላንስ ምስቃሉ ከኣ ምስ ዳይረክተር ጋንታኡ ብምርድዳእ ካብቲ ውድድር ክወጽእ ወሲኑ።

ኣብ 2022፡ ኣብ ዓሰረይቲ መድረኽ ታሪኽ ሰሪሑ ዝበረ ቢንያም፡ ኣብ መድረኽ ደያቡ ዓወቱ ኣብ ዘጸምበለሉ ዝበረ እዋኑ ብመኽደኒ ሻምፓኝ ዓይኑ ብምህራሙ፡ ካብቲ ውድድር ምውጽኡ ይዝከር። ሎሚ ዓመት ከኣ ኣብ ሳልሰይቲ መድረኽ ሳልሳይ ደረጃ ሒዙ ንዝበለጸ ዓወት እናቋመተ፡ ካብዚ ውድድር ክወጽእ ተቐሲቡ ኣሎ።

እዛ 190 ኪሎሜተር ዝነውሓታ መድረኽ፡ ብዘይካ እንኮ ናይ ሰለስተ ካታጎሪ ዓቐብ፡ ቀርኢ መሬታ ንናይ ሹኣ ተቐዳደምቲ ዝምችእ እዩ ነይሩ። ኢታ እንኮ ዓቐብ ግን፡ ኣብ 4.8 ሚእታዊት ማእከላይ ገምገም መጠን ምንቅዕራር እትርከብ ናይ 7 ኪሎሜተር ብምዃና ፈታኒት ነይራ።

ካብቶም ብቐዳምነት ክዕወቱላ ተገሚቶም ዝበረ ኢጣልያዊ ተቐዳዳማይ ለድል ትረክ ጆናታን ሚላን ከኣ ንኪደን ግሮቨስ በሊጹ ተዓዊቱላ። በዚ ከኣ ነጥቡ ናብ 113 ክብ ብምባል፡ ናይ ሹኣ (ቦላታ) ማልያ ንተም መርሲር መንጠልዎ ኣሎ። መርሲር፡ 81 ነጥቢ ሒዙ ይስዕብ።

ብሞዝዙ ዛጊት ፖጋቻ ብ15 ሰዓት፡ 19 ደቒቕን 05 ካልኢትን ይመርሕ ኣሎ፣ ጋንታ፡ ንማልያ ኣንዘስ ዓቐብ'ውን ዓቂብዋ ኣሎ። ካብ ዕዉት 2 ደቒቕን 41 ካልኢትን ድሒሩ ዝኣተወ ኣማኑኤል ጉብረእግዚኣብሄር፡ ኣብዚ መድረኽ ኣብ ዝበረት እንኮ ዓቐብ ሓንቲ ነጥቢ ብምኽሳቡ፡ ነጥቡ ናብ 11 ክብ ኣቢሉ ኣሎ። ደረጃኡ ከኣ ሻዱሻይ ኣሎ። ሄኖክ ምሉእብርሃን ግን፡ ግዜ ከይከሰረ መበል 70 ኣትዩ።

ሎሚ ረቡዕ ሓሙሻይቲ መድረኽ ዘሰላስል ጂሮ ዲ ኢጣልያ፡ 178 ኪሎሜተር ሽፈኑ ክውዕል እዩ።

ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብሽክለታ ናብ ኣልጀርያ ከይዳ

ሃገራዊት ጋንታ ቅድድም ብሽክለታ ኤርትራ፡ ኣብቲ ካብ 12 ክሳብ 21 ግንቦት ዝቐድ ዙር ኣልጀርያ 2024 ንምስታፍ፡ ሎሚ ወጋሕታ ናብታ ሃገር ኣቐኒዓ።

እዛ ሃገራዊት ጋንታ፡ ትማሊ ሰሉስ ኣብ ሰዓታት ቅድሚ ቀትሪ ኮሚሽነር ኮሚሽን ባህሊን ስፖርትን ኤርትራ ኣምባሳደር ዘመደ ተኸለ፡ ሓላፊ ምክትታል ኮሚተ ኦሎምፒክ፡ ፓራሎምፒክን ሃገራውያን ፈደረሽናትን ኮ/ል ስለሙን ስዩምን ኣባላት ፈጻሚት ኮሚተ ሃገራዊ ፈደረሽን ብሽክለታ ኤርትራን ኣብ ዝተረኽብሉ ወግዓዊ መፋነዊ ተገይሩላ።

ኣብቲ ኣብ ቤት ጽሕፈት ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ዝተኻየደ ስነ-ስርዓት፡ ኣምባሳደር ዘመደ ተኸለ፡ ሃገር ዘሰኮመቶም ተልእኾ ፈጺሞም ዓወት ሒዞም ክምለሱ ሰናይ ትምኒቱ ገሊጹ፡ ዕላማኦም ንሓንቲ ሃገር ስለዝኾነ ከኣ ኣብ ውድድር ናይ ምትሕግጋዝን ምትሕልላይን መንፈስ ክንጸብርቁ ተላቢዩዎም። ስነ-ስርዓት እቲ ዝዓበየ መለለዪ ሃገራዊት ጋንታና ብምዃኑ፡ ዚ. ዘለዋ ጽቡቕ ስም ክዕቅብዎ'ውን ኣዘኻኺሩ።

ኮ/ል ስለሙን ስዩም ከኣ፡ “ሓድሕድ ሃገራውነትን ዲሲፕሊንን ኣብ ዓወት ሓጋዚ ብምዃኑ፡ ኒሕን ሓጦን ድማ ዕጥቂ ኤርትራዊ ስለዝኾነ፡ ከምቶም ቀዳሞት ኣሕዋትኩም ብሰላምን ጥዕናን ዓወት ሒዝኩም ክትምለሱ እምነ፡” ኢሉ።

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ኣቶ ሙሴ ኣሰፈል ብወገኑ፡ እተን ሰለስተ ናይ ክላሲክ ማለት ናይ ሓደ መዓልቲ ውድድር ዝያዳ ነጥቢ ስለዘለወን ኣብአን ጸቒጦም ክሰርሑ ምዃኖም ገሊጹ። እዛ ሃገራዊት ጋንታ፡ ንተቐዳደምቲ ሚሮን ተሾመ፡ ኣኽሊሉ ጉብረሂወት፡ ኤሽን የማኔ ሚልኪያስ ማእከለን ያፌት ሙልጌታን ሒዛ ከም ዘሎ፡ ህዝባዊ ርክብ ናይ'ቲ ሃገራዊ ፈደረሽን ሓቢሩ።

ናይ 22 መለክዒ ዘለዎ ዙር ኣልጀርያ፡ 10 መድረኻት ዘጠቓለለ እዩ። ብመሰረት ሰሌዳ ተሳተፍቲ ጋንታታት፡ ኤርትራ እትርከበን ሓሙሽተ ሃገራውያን ጋንታታት፡ 12 ከኣ ክለባት ክሳተፋ እየን።

ከረን - ውድድር ኩዕሶ እግሪ ደቂ-ኣንስትዮ ቀጺሉ

ሻምፕዮን ኩዕሶ እግሪ ደቂ-ኣንስትዮ ከተማ ከረን፡ ኣብ ዝሓለፉ መዓልታት'ውን ቀጺሉ ነይሩ።

በዚ መሰረት፡ ከበቢ ክልተ ንከበቢ ሰለስተ ብገፊሕ 8-ብ1 ሰዒራቶ። እዛ ጋንታ፡ ሸዱሽተ ካብ ኣርያም ሃይለማርያም፡ ሓሓንቲ ከኣ ካብ ናጽነት ተስፋማርያምን ኢልልታ ባህታን እያ ሸቶታት ረኺባ። ፊሽን ስበሆቱ ድማ፡ ንእንኮ ሸቶ ጋንታኣ ኣመዝጊባ። ኣርያም፡ ናይዛ ግጥም ብልጽቲ ተጻዋቲት ተባሂላ።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ንኸተዘም ተቓሪቡ ዘሎ ሊግ ዓንሰባ፡ ሎሚ ረቡዕን ጸባሕን ብኣርባዕተ ግጥማት ክቕጽል እዩ። ኢትዓብር ምስ ኣል-ሳሕል፡ ኣል-ሂላል ምስ ላሳለ ረቡዑ፡ ደሴት ምስ ግዝጊንዱ፡ ደንደን ምስ ኣል-ነሶር ከኣ ሓሙስ ክገጥማ እየን።

ዚ. ውድድር፡ ዓንሰባ ብ40 ነጥቢ ክትመርሖ እንከላ፡ ኣል-ነሶር ብ39፡ ኣል-ሂላል 37፡ ደንደን ድማ 36 ነጥቢ ኣዋህሊለን ይስዕባ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመታት ብኣል-ነሶር ተዓብለሉ ዝበረ ሊግ ዓንሰባ፡ ኣብዚ ዓመት ተመሓይሻ ቀሪባ ብዝኣ ዓንሰባ ይቕለስ ብምህላዉ ፍሉይ ይገብሮ። እዛ ጋንታ ሻምፕዮን ናይ ምዃን ተኽእሎ ከምዘለዋ'ውን፡ ህዝባዊ ርክብ ናይ'ቲ ውድድር ሓቢሩ።

እንታይከ ይበሃል ኣሎ?

* ጉዳም ተኸላኻሊ ክለብ ቸልሲ ቲያጎ ሰልቫ፡ ክሳብ ሰ 2026 ዘጸንሓ ናይ ክልተ ዓመታት ውዕል ምስ ብራዚላዊት ክለብ ፍሉሚነስ ፈሪሙ።

በዚ ከኣ እዚ ዝሓለፈ ሰሙን ምስዛ ናይ ሃገሩ ክለብ ኣፈናዊ ስምምዕ ገይሩ ዝጸንሐ ብራዚላዊ፡ ድሕሪ 15 ዓመታት ናብዛ ናይ ቅድም ክለቡ ክምለስ እዩ። ሰልቫ፡ ምስ ምዝዛም እዛ ወቕቲ ካብ ቸልሲ ከምዝወጽእ ዝሓለፈ ወርሒ ሓቢሩ እዩ።

* ጋናዊ ኣከፋፋሊ ኣርሰናል ቶማስ ፓርተይን ወዲ ጋንታኡ ጆሱሰን፡ ኣብ ራዳር ብርክት ዝኾኑ ክለባት ስዑዲ ዓረብ ኣትዩም ኣሎ። እዘን ክለባት፡ ኣወናዊ ውዕል ቀሪበናሉ ደርኒቡ።

* ባየር ሙኒክ፡ ኣብ ራዳር ሪያል ማድሪድ ኣትዩ ዝሎ ናይ ክንፊ ተኸላኻሊ ቲዮ ሀርናንደዝ ከተፈርሞ ኣንቂዳ ምህላዋ ተቓሊሐ።

ኣብ ኤሲ ሚላን ብሉጽ ብቕዓት ዘርኢ ዘሎ ሀርናንደዝ፡ ኣቐዲሙ ኣብ ሪያል ማድሪድ ካብ 2017 ክሳብ 2019 ዘይዕወት ግዜ ከምዝሕለፈ ይዝከር።

ዜና ብሓጺሩ

* ኣሰልጣኒ ባየር ሙኒክ ቶማስ ቱኸል፡ ናይ ፈለማ ዓለሚ ምስ ሰለስተ ክለባት ብምዃን ኣብ ፍጻመ ጸወታ ሻምፕዮንስ ሊግ ዝበጽሐ ክኸውን እዩ - ሎሚ ምሸት ንሪያል ማድሪድ ኣብ ካልኣይ እግሪ ፍርቂ ፍጻመ እንተሰዒሩዋ።

እዚ ጀርመናዊ ዓለሚ፡ ኣቐዲሙ ኣብ 2020 ምስ ፒኤሰጂ፡ ኣብ 2021 ከኣ ንቸልሲ መሪሑ ኣብ ፍጻመ በጺሑ ምንባሩ ይዝከር። ኣብ 2020 በዛ ሕጂ ዝዕልማ ዘሎ ሙኒክ ክርታዕ እንከሎ፡ ኣብ 2021 ግና፡ ንማን ሲቲ ሰዒሩ ዋንጫ ኣልዒሉ ነይሩ።

ብኣንጻሩ፡ ዓለሚ ሪያል ማድሪድ ካርሎ ኣንቸሎቲ፡ ሎሚ ንሙኒክ እንተሰዒሩዋ፡ ንሻዱሻይ ግዜኡ እዩ ናብ ፍጻመ ክሓልፍ፡ በዚ ከኣ ሒዝዎ ዝሎ ክብረ-ወሰን ከዐፍሖ እዩ።

ምንጪ - ጋዜጣ በልድ

* ኖቲንግሃም ፎረስት፡ ኣንጻር እቲ ዝተቐርጸላ ነጥቢ ዘቕረብቶ ናይ ይግባይ ሕቶ፡ ብፕሪመር ሊግ ተነጺጉ።

እዛ ጋንታ፡ ዝሓለፈ ወርሒ መጋቢት ንሕጊ መኽሰብን ዘላቕትን ፕሪመር ሊግ ብምጥሓስ እያ፡ ኣርባዕተ ነጥቢ ተቐሪጹዋ። ወላ'ኳ ይግባይ ኢላ እንተጸንሐት፡ ሕቶኣ ግና ተቐባልነት ክረኽብ ኣይክኣለን።

ፎረስት፡ ኣብቲ እዋን - ሰሪዚ ምቑራጽ፡ ናብ ናይ ምውራድ ዞና ክትወርድ (መበል 18 ደረጃ ክትሰርዕ) ተቐሲባ። ኣብዚ እዋን ግን፡ ናብ መበል 17 ደረጃ ሓኺራ፡ ብሰለስተ ነጥቢ ካብቲ ናይ ምውራድ ዞና ክብ ኢላ ትርከብ።

ኣብዚ ሊግ፡ ኤቨርተን ኣቐዲማ ብተመሳሳሊ ጥሕሰት-ሕጊ 10 ነጥቢ ተቐሪጹዋ ምንባሩን ድሒሩ ናብ ሸዱሽተ ከምዝነኣሰላን ይዝከር። ናጻ መርማሪት ኮሚሽን እዚ ሊግ ግና፡ ደጊማ ክልተ ነጥቢ ከምዝቖረጸትላ ይፍለጥ።

ጋዜጣ በበሲ.

* ኣብ መጉዳእቲ ዝጸንሐ ተጻዋታይ ባየር ሙኒክ ኪንግስለይ ኮማን ትማሊ ናይ ጉያ ልምምድ ምጅማሩን ኣብ ዋንጫ ኤውሮጳ 2024 ክርክብ ኣብርቲዑ ደሰርሕ ምህላዉን ተቓሊሑ።

13 ሚያዝያ ንሎን 2-በ0 ኣብ ዝሰዓረሉ ጸወታ ናይ ጭዋዳ መጉዳእቲ ዘጋጠሞ እዚ ፈረንሳዊ፡ ልዕሊ 10 ግጥማት ካብ ጸወታ ክርሒቕ ተቐሲቡ እዩ። ኣብዚ እዋን ግን፡ ናይ ተሃድሶ ግዜኡ ብጽቡቕ ኣብ ምሕላፍ ይርከብ፡ ክንዮ ዋንጫ ኤውሮጳ ጋንታኡ ንሪያል ማድሪድ ረቲዓ ናብ ፍጻመ ጸወታ ሻምፕዮንስ ሊግ እንተሓሊፋ'ውን፡ ኒታ ጸወታ ክርክባ እዩ።

ጋዜጣ በልድ

ስፖርት

ተስፋልደት መብራህቱ

ካራገር ንዩናይትድ የቈናጽብ

ናይ ቅድም ተጻዋታይ እንግሊዛዊት ክሉብ ሊቨርፑል ጀሚ ካራገር "ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ኣብ ታሪኽ እቲ ዝሓመቐ ብቕዓት እተንጸባርቐ ዘላ ጋንታ" ክብል ኣብ መደበር ተለቪዥን ሰካይ ብምዝራብ፡ ንደገፍቲ ሬድ ዴቭልስ ኣቖጢዑ። ካራገር ኣብ ልዕሊ ዩናይትድ ዘለፋ ዘውርድ ዘሎ፡ እታ ጋንታ ብሰኑይ ምሸት ብክሪስታል ፓላስ 4-0 ድሕሪ ምስዓራ'ዩ። ካራገር ድሕሪ'ቲ ግጥም ኣብ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺ፡ "ኣብዚ እዋን ዩናይትድ እታ ብዝሓመቐ ኣሰልጣኒ እትእለ ዘላ ጋንታ'ያ" ክብል'ዩ ተሰሚዑ። ኣብቲ ናይ ሰኑይ ምሸት ግጥም ንብሩኖ ፈርናንደስን ማርከስ ራሽፎርድን ዘሰኣነት ዩናይትድ፡ ትሕቲ ብቕዓት ክትጻወት'ያ ተራእያ። ብትሑት ብቕዓት ተጻወትቲ ዩናይትድ ዝተገረመ ካራገር፡ ናይ ትሕቲ 23 ዓመት ማንቸስተር ዩናይትድ ብ4-0 ክትስዓር ኣሉ ከም ዘይግምት ሓቢሩ። ጠንቂ ስዕረት ዩናይትድ ምሉእ ብምሉእ ኣሰልጣኒ እታ ጋንታ ኤሪክ ተን ሃግ ክወስደሉ ከም ዝግባእ'ውን ተንተንቲ ኩዕሶ እግሪ እንግሊዝ እውን ዘረድኡ። ዩናይትድ በዚ ናይ ሰኑይ ምሸት ወጽኢት፡ ንዓመታ ካብ ጸወታታት ኩዕሶ እግሪ ኤውሮጳ ክትእለ ከም እትኽእል ይግለጽ። እታ ጋንታ ኣብዚ እዋን ኣብ መሳርዕ ጋንታታት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ኣብ ሻሙናይ ተርታ'ያ ተሰሪዓ ዘላ። ብኸምዚ ዝቕጽል እንተደኣ ወዲኣ እውን፡ ኣብ ግጥም ፍጻመ ኤፍ ኤ ካፕ ንማንቸስተር ሲቲ እንተደኣ ረቲዓ ጥራይ'ያ ኣብ ዩሮፓ ሊግ ክትኣቱ ትኽእል። ን10 ካብ ቀዳሞት ተሰለፍቲ እታ ጋንታ ብምኽንያት መስበርቲ ዝኸሰረ ተን ሃግ፡ ነቲ ወጽኢት "ካብ ትጽቢተይ ወጻኢ" ክብል ገሊጽዎ ኣሎ። ዩናይትድ ክሳብ ሕጂ ተኻይዱ ኣብ ዘሎ ግጥማት ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ 13 ግዜ ተሳዒራ ኣላ። እዚ ኸኣ ኣብ ታሪኽ እታ ጋንታ ዝበዝሐ ናይ ፕሪመር ሊግ ስዕረት ኮይኑ ተሰኒዱ ኣሎ። ዩናይትድ ግጥማት ፕሪመር ሊግ ካብ ዝጅመር ልዕሊ ሻውዓይ ተርታ ተሰሪዓ ውድድራ ፈጺማ ኣይትፈልጥን። ዩናይትድ ኣብዚ ዓመት ስፖርት ኣብ ኩሉ ጸወታታት 81 ሾቶታት ተመዝጊብዎ። እዚ ኸኣ ድሕሪ 1976 ንፈለማ ግዜ ዘጋጥም ዘሎ'ዩ። እታ ጋንታ ብዘይካ ኣብ 1989/1990 ኣብ ታሪኻ ብኸፊል ዕዳ ውድድራ ወዲኣ ኣይትፈልጥን'ያ። ኣብዚ እዋን 3 ጎል ዕዳ'ዩ ዘለዋ። ኣሰልጣኒ ዩናይትድ ኤሪክ ተን ሃግ ዋላ'ኳ ኣብ ኦልድ ትራፎርድ ናይ ሓደ ዓመት ውዕል እንተሃለዎ፡ ኣብዚ እዋን መዚኑ ኣብ ሓደጋ ወዲቑ ደርኩቡ። እታ ጋንታ ካብ ዝሓለፉ 11 ጸወታታት ፕሪመር ሊግ 10 ነጥቢ ጥራይ'ያ ክትወስድ ክኢላ ዘላ። ኣንጻር ፉልሃም፡ ብረንትፎርድ፡ ቸልሲ፡ ሊቨርፑልን በርንለይን ድሒረን ብዘተመዝገበኦ ሾቶታት 10 ነጥቢ ክትከስር ተገዲዳ።

ዚዳን ናብ ባየር ሙኒክ

ከም ተጻዋታይ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ ኮይኑ ዋንጫ ዓለም ዘልዓለ ዙዱን ዚዳን፡ ከም ዓላሚ ጀርመናዊት ክሉብ ባየር ሙኒክ ኮይኑ ክሰርሕ ድሉት ከም ዘይብሉ ኣፍሊጡ። ዚዳን ንግያሚ ግራንድ ፕሬስ ክዛረብ ናብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ኣብ ዝኸደሉ'ዩ ብዛዕባ ባየር ሙኒክ ተሓቲቱ። ከም ኣሰልጣኒ ሪያል ማድሪድ ኮይኑ ሰለስተ ግዜ ጽዋእ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ዘልዓለ ዙዱን ዚዳን ኣብዚ እዋን ካብ ምስልጣን ዝኾነት ትኹን ክሉብ ተኣልዩ እዩ ዘሎ። ወዲ 51 ዓመት ዚዳን ቅድሚ ክልተ ዓመት'ዩ ካብታ ንኻልኣይ ግዜኡ ዝመጽኣ ሰጳኛዊት ክሉብ ሪያል ማድሪድ ተፋንዩ። ንሱ ሓደ እዋን ናብ ምስልጣን ዓለም ከም ዝምለስ ዝገልጽ'ኳ እንተኾነ፡ ብዛዕባ መጻኢኡ ዝኾነ ርእይቶ ካብ ምሃብ ተቖጢቡ ኣሎ። ማንቸስተር ዩናይትድ፡ ባየር ሙኒክን ፒኤስጂን ንዚዳን ብተደጋጋሚ ጸዊዒት ከቕርባሉ ዝጸንሓ ጋንታታት ምዃነን ይግለጽ። ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ ክኸውን ከም ዝኽእል'ውን ብሰፊሑ ይዝረብ እዩ። ብፍላይ ባየር ሙኒክ ዝመጽእ ዓመተ ስፖርት ሓድሽ ኣሰልጣኒ ክትቆጽር ወሲና ብምህላዋ፡ ንዚዳን ንምውናን ክቱር ህርፋን ከም ዘለዋ'የም ምስታ ጋንታ ቅርበት ዘለዎም ወገናት ዘረድኡ። ሙኒክ ሎሚ ምሸት ናብ ከተማ ማድሪድ ብምኻድ ናይ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤውሮጳ ግጥም ካልኣይ እግሪ ከተካይድ ምዃና ይፍለጥ። ክልቲአን ጋንታታት ኣብ ከተማ ሙኒክ ኣብ ዝገበራኦ ናይ ቀዳማይ እግሪ ግጥም 2-2 ከም ዝተፈላለያ ኣይርሳዕን። ዚዳን ብዛዕባ'ዚ ናይ ሎሚ ምሸት ግጥም ግምታቱ ክህብ ኣብ ዝተሓተተሉ፡ "ዋላ እኳ እቲ ግጥም ከበድ ከም ዝኸውን ርጉጽ እንተኾነ፡ ማድሪድ ክትዕወት ግን ተስፋ እገብር" ኢሉ መሊሱ ኣሎ። ዚዳን ብዘወሃቦ ኑቲ ግጥም ብኣንክሮ ከም ዝከታተሎ፡ እንተኾነ ግን - ናብ ባየር ሙኒክ ናይ ምኻድ መደብ ከም ዘይብሉ ብንጹር ኣረዲኡ። እዚ ሓበሬታ ንሓለፍቲ ባየር ሙኒክ ዘሕዝን ክኸውን ከሎ፡ ንኣባላት ቦርድ ዩናይትድ ከኣ ተስፋ ዝህብ ኮይኑ ተረኺቡ ኣሎ። ብሪጣንያዊ በልየጉር ሰር ጃም ራትክሊፍ ብዛዕባ መጻኢ ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ዩናይትድ ኤሪክ ተን ሃግ ምውሳን ስኢኑ ከም ዘሎ'ዩ ዝሕበር። ዚዳን እንተደኣ ተሰማሚዖም ግን፡ ንተን ሃግ ክሰጉጎ ዓይኑ ከም ዘይሓሲ ምስ'ቲ በዓል ጺጋ ቅርበት ዘለዎም ወገናት ይዛረቡ። ተን ሃግ ካብ ኦልድ ትራፎርድ እንተደኣ ተባሪሩ ናብ ባየር ሙኒክ ክኸይድ ከም ዝኽእል ምንጭታት ይሕብሩ።

ሓጸርቲ ዜናታት

• ሰጳኛዊት ክሉብ ባርሰሎና ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ኣብ ተናድየሉ ዘላ እዋን ንተጻዋታይ ኣትሌቲክ በልባው ኒኮ ዊሊያምስ ከም ቀዳማይ ምርጫ ሒዛቶ ከም ዘላ ተፈሊጡ። ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ናፖሊ ክቫራትስኸሊያ እውን ከም ኣማራጺ ተታሒዙ ከም ዘሎ ምስ ኑ ካምፕ ቅርበት ዘለዎም ወገናት የረድኡ። ይኹን'ምበር 100 ሚልዮን ዩሮ ዋጋ እዚ ተጻዋታይ ንባርሳ ክኸብዳ ከም ዝኽእል ይግመት።

• ቦሩሽያ ዶርቱሞንድ ንእንግሊዛውያን ክለባት ማንቸስተር ዩናይትድን ኣርሰናልን በሊጻ ኣብ መስርሕ ምስዮጋር ኣጥቃዓይ ሹቱትጋርት ሰርሆ ጉራሲ ጸቡቕ ገስጋሳ ከም ዘላ ተሓቢሩ። እዚ ወዲ 29 ዓመት ተጻዋታይ ኣብዚ ዓመተ ስፖርት ብሉጽ ብቕዓት ብምርኣይ ኣብ 26 ናይ ቡንደስ ሊጋ ጸወታታት 25 ሹቶታት ከመዝግብ ከም ዝኸኣለ ይንገር።

• ባየር ሙኒኽ ንሪያል ማድሪድ በሊጻ ንተኸላኻላይ ኤሲ ሚላን ቲዮ ሀርናንደዝ ክትውድኦሉ ከም እትኽእል ይግለጽ ኣሎ። ሙኒኽ ምስዚ ተጻዋታይ ብውልቂ ወዲኣ ከም ዘላ እያም እሙናት ምንጭታት ዝሕብሩ።

• ባርሰሎና ከዋኽብቲ ተጻወትቲ ንምምጻእ ኣብ ትጽዕረሉ ዘላ ግዜ ንፈላን ቶረስ ኣብ ዓይና ከም ዘእተወቶ ተሓቢሩ። ባርሳ ዝመጽእ ክራማት ንራፊናን ልዋንዶውስኪን ክትሰዶም ምዃና'ዩ ዝግለጽ።

• ብመሰረት ፋብሪዝዮ ሮማኖ ዝዘርገሖ ሓበሬታ፡ ቸልሲ ዝመጽእ ክራማት ኣብ ዝኸፈት መስርሕ ምስዮጋር ተጻወትቲ ኤውሮጳ ንሉካኩ ብ38 ሚልዮን ፓውንድ ክትሸጦ ከም ዝወሰነት ተሓቢሩ።

• ሰጳኛዊት ሪያል ማድሪድ ንተኸላኻላይ ለለ ሌኒ ዮሮ ትሓተሉ ከም ዘላ ተፈሊጡ። እዚ ተጻዋታይ ተካኢ ናቾ ክኸውን'ዩ ተሓጺዩ ዘሎ። ናቾ ዝመጽእ ክራማት ካብ በርናቡ ብናጻ ተፋንዩ ናብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ክኸይድ ምዃኑ'ዩ ዝንገር።

• ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ሲቲ ፐፐ ጓርዲዮላ ኣብ ኢትሓድ ክጸንሕ ከም ዝደሊ ኣፍሊጡ። ጓርዲዮላ ናብ ባየር ሙኒክ ክምለስ ከም ዝኽእል ብሰፊሑ ክዝረብ ጸኒሑ'ዩ።

• ተኸላኻላይ ሊቨርፑል ቫን ዳይክ ኣብ ኣንፊልድ ዘጽንሖ ሓድሽ ውዕል ክፍርም ከም ዝኽእል ተሓቢሩ።

ሃላንድ ኣርእስቲ ሰሪሑ

ብሉጽ ኣጥቃዓይ እንግሊዛዊት ክሉብ ማንቸስተር ሲቲ ኤርሊን ሃላንድ፡ ኣብ ሽልማት ብሉጽ ተጻዋታይ FWA ዝኾነ ደምጺ ክረኽብ ዘይምኽኣሉ ንብዙሓት ኣገሪሙ። እዚ ተጻዋታይ ኣብዚ ዓመት ንኻልኣይ ግዜኡ ሽልማት ብሉጽ ኣመዘጋቢ ሹቶ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ክወስድ ኣብ ዝቀራረበሉ ዘሎ ግዜ'ዩ ኣብዚ ብማሕበር ጸሓፍቲ እንግሊዝ ዓመታዊ ዝውሃብ ሽልማት ደምጺ ክረኽብ ዘይከኣለ ዘሎ። ኣብ 2021/2022 መሓመድ ሳላሕን ሶንን ብሓባር ሽልማት ብሉጽ ኣመዘጋቢ ሹቶ ፕሪመር ሊግ ክወስዱ ከለዉ፡ ኣብ 2015/2016፡ 2019/2020 ከምኡ'ውን ኣብ 2020/2021 ከኣ ቀዳማይን ካልኣይን ደረጃ ዝሓዙ ተጻወትቲ ብሓንቲ ሹቶ ጥራይ'የም ተበላሊጾም። ሃላንድ ዝሓለፈ ዓመት ናብ ፕሪመር ሊግ ድሕሪ ምምጻኡ ግን 36 ሹቶታት ብምምዝጋብ ክብረ-ወሰን ክሰብር ከሎ ነቲ መወዳድርቱ ዝነበረ ሃሪ ኬይን ብሸዱሽተ ሹቶታት በሊጹ እዩ ውድድሩ ወዲኡ። እዚ ከኣ ኣብ ታሪኽ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ድሕሪ 2014 እቲ ዝዓበየ ፍልልይ'ዩ። ሎሚ ዓመት'ውን ዋላ'ኳ ንኣስታት ክልተ ኣዋርሕ ብሰንኪ መስበርቲ ካብ ጸወታ ይተኣለ፡ ዛጊት 25 ሹቶታት ብምምዝጋብ ንኻልኣይ ተኸታታሊ ዓመት ወርቂ ጫማ ክወስድ ኣብ ምቅርራብ'ዩ ዘሎ። ኑቲ ካልኣይ ተርታ ሒዙ ዘሎ ናይ ቸልሲ ኮል ፓልመር ብኣርባዕተ ሹቶታት ይበልጾ ኣሎ። ሃላንድ ኣብዚ ዓመት ኣብ ዝተፈላለዩ ጸወታታት 36 ሹቶታት'ዩ ኣመዝጊቡ ዘሎ። ዝ ቁጽሪ ኣብ ምውዳእ ናይዚ ዓመተ ስፖርት ናብ 40 ክድይቦ ልዑል ተኽእሎ ከም ዘለዎ ክግለጽ ከሎ፡ ኣብ ፕሪመር ሊግ ከኣ ንኻልኣይ ዓመቱ ልዕሊ 30 ሹቶታት ከመዝግብ ከም ዝኽእል ይእመተሉ። እዚ ተጻዋታይ ምስዚ ኩሉ ሓቅታት ጸብሒ ናይ'ቲ ኣንጻር ዎልቭስ ሱፐር ሃትሪክ ምስርሑ ብማሕበር ጸሓፍቲ እንግሊዝ ኣብ ዝተዋህበ ሽልማት ብሉጽ ተጻዋታይ፡ ፊወሲ ማሕላ'ውን ትኹን ሓንቲ ደምጺ ክረኽብ ዘይምኽኣሉ መዛረቢ ማዕከናት ዜና ስፖርት ኮይኑ ኣሎ። ሃላንድ ዝሓለፈ ዓመት እዚ ሽልማት ወሲድዎ ከም ዝነበረ ዝዝከር'ዩ። ዋላ'ኳ ሎሚ ዓመት ወዲ ጋንታኡ ፊል ፎደን እዚ ሽልማት ብምብቃዑ ዘሕጎስ እንተዘይብሉ፡ ሃላንድ ሓንቲ ደምጺ ክሰኣን ኣዛራቢ ኮይኑ ኣሎ። ሃላንድ ምስተፆም ምስ ማንቸስተር ዩናይትድ ኮይኖም ሕማቕ ዓመተ ስፖርት ዘሕለፉ ዘለዉ ዲያጎ ዳሎትን ብሩኖ ፈርናንደስን ደምጺ ክረኽብ ዘይምኽኣሉ፡ ነቲ ሽልማት ርዝነቱ ኣፍኪሱዎ ኣሎ። ሃላንድ ኣብ ዝሓለፉ ሓሙሽተ ወቕትታት ምስ ሬድ ቡል ዛልዝበርግ፡ ቦሩሽያ ዶርቱሞንድን ማንቸስተር ሲቲን ኮይኑ ኣብ ዝገበሮም 210 ጸወታታት፡ 203 ሹቶታት ኣመዝጊቡ ዘሎ ተጻዋታይ'ዩ። እዚ ብዝምጋም ኣብ ሓደ ዓመት 40 ሹቶታት ማለት እዩ። ኣብ ማንቸስተር ሲቲ ብዘመዝገቦም ብዙሓ ሹቶታት ክብረ-ወሰን ሒዙ ዘሎ ሰርጆ ኣጉዌሮ ኣብ ኢትሓድ ኣብ ዝነበረሉ ኣብ ሓደ ወቕቲ ልዕሊ 25 ሹቶታት ኣመዝጊቡ ኣይፈልጥን'ዩ። ነዚን ካልእን ኣብ ግምት ብምእታው'የም ከኣ ብዙሓት ወገናት፡ እቲ ተጻዋታይ ዘይ ኣዱ ከም ዝረኸበ ዝጽሕፉ ዘለዉ።

መደብ ጸወታ

ሎሚ

ግጥም ፍርቂ ፍጻመ ሻምፕዮንስ ሊግ

ሪያል ማድሪድ ምስ ባየር ሙኒኽ

ሰዓት 10:00 ምሸት

(Agg 2-2)

ዜና ወጻኢ

ሚርያም ኣብርሃም

ሶማልን ኬንያን፡ ሓደስቲ ስምምዓት ከቲመን

ሶማልን ኬንያን ክልተኣዊ ዝምድናአን ንምድንፋዕ - ኣብ ምክልኻል፡ ትምህርቲ፡ ጸጥታን ንግዲን ዝዘትረ ሓደስቲ ስምምዓት ከምዝኸተማ ተገሊጹ።

ኑቲ ዝሓለፈ ሰሉይ ኣብ ኬንያ ዝተበጽሐ ስምምዑ ቀዳማይ ጸሓፊ መንግስቲ ኬንያ ሙሳልያ ሙዳቪዲን፡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢን ኣህጉራዊ ምትሕብባርን ሶማል ኣሕመድ ሞዓሊምን ክታሞም ከምዝሃብሩሉ እዩ ተሓቢሩ።

እዚ ሕጂ ኣብ መንጎ ሶማልን ኬንያን ተኸቲሙ ዘሎ ስምምዓት፡ ኣብ ክልተኣዊ ማሕበራዊ ምዕባለን ብልጽግናን ዒቢ ተራ ከምዝህልዎ፡ ሰብኡማዚ ክልቲአን ሃገራት ገሊጾም።

ኣብ ድልየት ናይ ክልቲአን ሃገራት መንግስታትን ህዝብታትን ዝተሰረተ ምኳኑ እውን እቶም ሰብኡማዚ ብዝተወሳኺ ጠቒሶም።

ንሓገዝ ኣብ ሶማል ዓስኪሮም ዘጸንሑ ሰራዊት ኬንያ፡ ኣብ መውዳእታ ናይ'ዛ ዓመት እዚአ - ካብ'ታ ሃገር ጠቕሊሎም ክወጹኡ ምኳኖም፡ መንግስቲ ኬንያ ኣብ መውዳእታ ናይ'ዛ ዝሓለፈት ዓመት ምግላጹ ይዝከር።

ደ.ሪ.ኮንጎ - ተቐይዶም ዝጸንሑ ኣባላት መንገዲ ኣየር ኬንያ ተለቒቖም

ኣብ ደሞክራሳዊት ረፓብሊክ ኮንጎ ተቐይዶም ዝጸንሑ ክልተ ኣባላት መንገዲ ኣየር ኬንያ ናጻ ከምእተለቁ ሓደ ላዕለዋይ በዓልስልጣን ሚኒስትሪ ጉዳያት ወጻኢ ኬንያ ሓቢሩ።

እቶም ኣባላት፡ ብምድንጋይ ናይ ሓንቲ ኣጉዳሲ ሰነዳት ሒዛ ዝበረት ኣቝሑ ተኸሲሶም - ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ከምዝኣተዉ እዩ ክሕብር ጸኒሑ።

በዚ ዝተቐጥዐ መንገዲ ኣየር ኬንያ፡ ካብ ዝሓለፈ ሰሙን ኣትሒዙ ናብ ከተማ ኪንሻሳ ክካየዶ ዝጸንሐ በረራታት፡ ንግዚኡ ከቋርጾ ምኳኑ ኣጠንቂቑ ምንባሩ ይግለጽ።

እቶም ኣባላት ናጻ ምስ ተለቐቑ ግን እቲ መንገዲ ኣየር ናብ ከተማ ኪንሻሳ ክካየዶ ዝጸንሐ በረራታቱ ዳግማይ ከምዝጀምሮ ሓቢሩ ነይሩ።

ሓላፊ መንገዲ ኣየር ኬንያ፡ እታ ሰነዳት ዝጸዓነት ኣቝሑ - ግቡእ ናይ ሰራሕ ወረቓቕቲ ስለዘሎዋ ጉዳይ ምድንጓይ ከምዘጋጠመት ኣብ እዋኑ ከምዝሓበረ የረድእ።

በዚ ኸኣ ናብ መንግስቲ ደሞክራሲያዊት ረፓብሊክ ኮንጎ ኣብ ዝለኣኾ ደብዳቤ፡ እቶም ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዝኣተዉ ሰራሕተኛታት መንገዲ ኣየር፡ ብቕልጡፍ ናጻ ክለቀም - መገዲ ኣየር ኬንያ ክጽውዕ ጸኒሑ።

ፓኪስታን - ኣብ ውሽጢ 60 ዓመት ዝበርተዐ ዝናብ!

ኣብ ፓኪስታን፡ ኣብ ዝሓለፈት ወርሒ ሚያዝያ ጥራይ ዝዘረመ ዝናብ፡ ድሕሪ 1961 ምስ ዝዘረመ ዝናብ ብምንጽጻር - ዝበዝሐ መጠን ከምእተመዝገበ ማዕከናት ዜና ኣቃሊሐን።

እቲ ኣብ ዝሓለፈት ወርሒ ዝተመዝገበ መጠን ዝናብ፡ ዕጽፊ ናይ'ቲ ኣቐዲሙ ወርሓዊ ክምዝገብ ዝጸንሐ ዓቐን ምኳኑ ዝጠቐሱ ክኢላታት ሜትሮሎጂ፡ እቲ ዝናብ ብዘስዓቦ ዕልቕልቕ - ከበድ ንዋታዊን ሰብዊን ክሳራታት ወሪዱ ምህላዉ ሓቢሮም።

ዛጊት ልዕሊ 140 ሰባት ከምዝሞቱን፡ ሰፊሕ ናይ ሕርሻ መሬት ከምዝዓነወን እዩ ዝግለጽ ዘሎ።

ብዝተወሳኺ፡ ልዕሊ 3500 ኣባይቲ ከምዝፈረሱን፡ ብኣማኢት ኣሽሓት ዝቑጸሩ ሰባት እውን ብዘይ መጽለሊ ተሪፎም ከምዝለዉን ተፈሊጡ።

ኣብ 2022 ኣብ'ታ ሃገር፡ ብርቱዕ ዝናብ ብዘስዓቦ ሓደጋታት ዕልቕልቕ፡ ልዕሊ 1700 ሰባት ክሞቱ እንከለዉ፡ ብሚልዮናት ዝቑጸሩ ኣባይቲን ናይ ሕርሻ

ቦታታትን ከምዝፈረሱን ከምዝዓነዉን ጸብጻባት ይጠቕሱ።

ኣብታ ዓመት እቲኣ፡ ኣብ ፓኪስታን ብቢልዮናት ዶላር ዝግመት ቁጠባዊ ክሳራ ከምዘወረደ - እቶም ጸብጻባት ብዝተወሳኺ የረድኡ።

ሓደ ሰሶ ካብ ስፍሓት መሬት ፓኪስታን፡ ብማይ ኣዕለቕሊቑ ከምዝርከብ ዝጠቐሱ ክኢላታት፡ ክሊማዊ ለውጢ ብዘኸትሎ ዘሎ ሳዕቤን - ፓኪስታን ካብ'ተን ቀዳሞት ብኣሉታ ዝጽለዋ ዘለዋ ሃገራት ኮይና ከምዘላ ኣመልኪቶም።

ዓለማዊ ዋዒ ኣብ ዘንጸላልወሉ ዘሎ እዋን፡ ብዙሓት ሃገራት ብሓደጋታት ዕልቕልቕ፡ ባርዕ ጫካ፡ ድርቂን ማዕበላዊ ዋዒን ክጥቅዓ ደረኢያ ከምዝለዋ፡ ዓመታዊ እውን ብሽሕ ብኣሽሓት ዝቑጸሩ ሰባት ይሞቱ ከምዝለዉ፡ ክኢላታት ኣከባቢ ይሕብሩ።

ቬትናም - ዝተበከለ መግቢ ኣማኢት ሰባት ኣሕሚሙ

ኣብ ደቡባዊ ክፋል ቬትናም፡ ዝተበከለ መግቢ ብምብላዖም ልዕሊ 560 ሰባት ብጽኑዕ ሓሚሞም ኣብ ሆስፒታል ከምዝኣተዉ ተገሊጹ።

እዞም ብ'ባን ሚ' ዝፍለጥ ዓይነት ፓኒኖ ዝበልዑ ሰባት፡ በቲ መግቢ ተበኪሎም ኣብ ሕማቕ ኩነታት ከምዝርከቡ ዝገለጹ ሰብኡማዚ ቬትናም፡ 12 ካብኣቶም - ኣብ ኣዝዩ ሕማቕ ኩነታት ከምዝርከቡ ሓቢሮም።

ኣብ ትሕዝቶ እቲ ፓኒኖ ብዝተገብረ መርመራ፡ ዋላ ሓንቲ ኣብር ከምዘይተረኸበ ዝጠቐሱ ጸብጻባት፡ እቲ መግቢ - ብሰንኪ ብርቱዕ ሙቐት ናብ ናይ ምብካል ደረጃ ከምዝበጽሐ ኣረዲኦም።

ከም ወጻኢት ከኣ፡ እቲ ቤት-ሕብስቲ ዘድሊ ቅጥዕታት ቤት-መግቢ ብዘይምምላኡ - ክዕጾ ትእዛዝ ከምእተመሓላለፈ ተቓሊሑ።

እቲ ቤት-ሕብስቲ፡ ንመዓልቲ ክሳብ 1,100 ፓኒኖ ከምዝሸይጥ ዝሓበሩ ሰብኡማዚ እቲ ከባቢ፡ በቲ መግቢ ዝተበከሉ'ሞ ቀሱብቐስ ናብ ሕክምና ዝውሕዙ ዘለዉ ሰባት፡ ቁጽሮም ይውሰኽ ከምዘሎ ገሊጾም።

ገለ ካብ ምልክታት ናይ'ቲ ብከላ፡ ወጽኣት፡ ተምላስ፡ ቅርጸትን ረስንን ምኳኑ ዝሓበሩ ኣባላት ሚኒስትሪ ጥዕና ቬትናም፡ እቶም ወጽዓት ከበድ ድኻምን ድርቀትን እውን ከምዘለዎም ኣገዚቦም።

ፖሊስ ቬትናም፡ በቲ ኣቐዲሙ ኣብ ትሕዝቶ እቲ ፓኒኖ ዝተገብረ መርመራ ከምዘይዓገቡ ብምምልካት፡ ካልእ ተወሳኺ መርመራታት ክቶየድ ሓቲቶም ኣለዉ።

ደ/ኣፍሪቃ - ኣብ መስርሕ ዝነበረ ህንጻ ፈሪሱ ጉድኣት ኣውሪዱ

ኣብ ደቡብ ኣፍሪቃ በዓል 5 ደርቢ ህንጻ ብምፍራሱ፡ ብውሕዱ 5 ሰባት ከምዝሞቱን ካልኦት 53 ሰባት ደሃዮም ከምእተሳእነን ማዕከናት ዜና ኣቃሊሐን።

ብመሰረት ምንጮታት'ታ ሃገር፡ እቲ ኣብ መስርሕ ዝነበረ ህንጻ - ዛጊት ጠንቁ ብንጹር ብዘይተፈልጠ ምኽንያት እዩ ሃንደበት ፈሪሱ።

ኣብ እዋን'ቲ ሓደጋ 75 ሰራሕተኛታት ህንጻ ከምዝነበሩ ዝጠቐሱ ጸብጻባት፡ ኣባላት ሲቪላዊ ድሕነት ብዝካየድዎ ናይ ድልያ ስርሒት፡ ክሳብ ሕጂ ደሃዮም ስለዘይለ - ሞይቶም ክኾኑ ከምዝኽእሉ ኣሚቶም።

ኣባላት ሲቪላዊ ድሕነት ደቡብ ኣፍሪቃ፡ በቲ ዘካይድዎ ናይ ህይወት ምድሓን ስራሓት፡ ኣብ ፍርስራስ ናይ'ቲ ህንጻ ተቐቢሮም ዝጸንሑ 22 ሰባት ብህይወት ክወጽኡ ከምዝኸኣሉ፡ ኣብ ሕማቕ ኩነታት ብምንባሮም ድማ - ቅልጡፍ ሕክምናዊ ረድኤት ንምርካብ ናብ ሕክምና ተላኢኾም ከምዝለዉ ኣረዲኦም።

ብዘሰልጠኑ ኣኽላባት ተሰንዮም ኑቲ ናይ ምድላይ ስርሒት የካይድዎ ከምዘለዉ ዝገለጹ ጸብጻባት፡ ፍርስራስ ናይ'ቲ ህንጻ ግን - ኣብ ስራሖም ዕንቅፋት ኩይኑዎም ከምዘሎ ይሕብሩ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ቤት መሸጣ መድሃኒት ዓሱብ	8/05/2024	ጎደና ኣፍዓበት ቁ.105፡ ከባቢ 2ይ መደበር ፖሊስ (ካርሺሊ)	123105

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565